

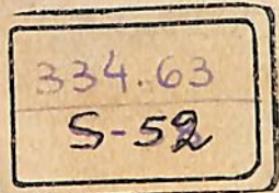
Ա. ՏԵՐՈՎԻԿԻ

ՊԱՀՊԱՆԵԼՔ

Ս Ո Ց Ի Ա Լ Ի Ս Ա Կ Ա Ն

Բ Ե Ր Բ Գ Ը

БИБЛИОТЕКА
ИНСТИТУТА
ВОСТОЧНОЙ АЗИИ
Академии Наук
СССР

ԱԶՈՎ-ՄԵՎՃՈՎՅԱՆ ԵՐԿՐՈՒԹՅԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ 1934

05 JAN 2010

Պրոլետարիատ բոլոր յերկրների, միացե՛ք

35-Ա
Հա 829

334-63

Թ. - 52

Ա. ՏԵՐՍԿԻ

ՊԱՀՊԱՆԵԼՔ
ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ
Բ Ե Ր Ք Ը

Թարգմ. Վ. ԱՎԱԳՅԱՆ

ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Института
Восточно-Сибирской
Академии Наук
СССР

Ա.ԶՈՎ-Ա ԵՎ Ե Մ Ո Վ Ց Ց Ա Ն
ՅԵՐԿՐԱՑԻՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ
Ո Պ Ս Ո Վ -Դ Ո Ն - 1 9 3 4

22.08.2013

26.445

ՆԱԽԱԲԱՆ

Ոգոստոսին լրանում ե յերկրորդ տարեղարձն այն որենքի, վորին ընկ. Ստալինը անվանել ե ներկա մոմենտի հեղափոխական որինականության հիմքը. Այս որենքը ԽՍՀՄ Կենտգործկոմի և Ժողկոմխորհի կողմից 1932 թվի ոգոստոսի 7-ին կայացրած վորոշումն ե՝ հասարակական սոցիալիստական սեփականությունը պահպանելու մասին:

Խորհրդային պետության մեջ չկա արտադրության միջոցների մասնավոր սեփականություն։ Հողը, գործարանները, տրանսպորտը, հանքերը—այս բոլորը համաժողովրդական սեփականություն են կազմում։ Սրա վրա յե հիմնվում մեր հասարակակարգը։ Հասարակական սեփականությունը խորհրդային իշխանության հիմքն եւ։

Այս բանը շատ լավ հասկացավ դասակարգային մխամին և իր վեասարարական գործունեյությունն ծողեց դեպի պետական և կոռպերատիվ գույքերի, կոլխոզային սեփականության մասսայական գողությունն ու հափշտակությունը կազմակերպելու կողմը։ Ահա թե ինչով են զբաղվում այժմ մեռնող դասակարգերի վերջին մնացորդները։ «Գողություն և հափշտակություն ֆաբրիկաներում», գործարաններում, գողություն և հափշտակություն յերկաթուղային բեռների, գողություն և հափշտակություն պահեստներում, առևտրական ձեռնարկություններում, առանձնապես գողություն և հափշտակություն սովորողներում և

56579-66

Отв. ред Г. А. Потенц

Сдан набор 3 VII-1934 г.

Издан. 375/3953

Статформат Б6 125x176

Тех. ред. О. Тер-Давыдов

Подписано в печ. 9/VII 1934

Об'єм 2,25 печ. листа

Заказ 3986
Тираж 1000

Тираж 1000 экз.

Типография им. "Стачки 1902 года" АЧПТ в г. Ростове на Дону

կոլխոզներում—սա յե ահա այդ նախկին մարդկանց «գործունեյության» հիմնական ձևը։ (Սալին)

Զախջախված, բայց դեռ վերջնականապես չվոչնչացված կուլակային և հականեղափսական տարբերն, այս տարվա բերքահավաքի ժամանակ, նորից կփորձեն կազմակերպել սոցիալական բերքի հափշտակությունը և այդ ուղու վրա կհրեն հետամսաց կոլխոզնիկներին։

Սոցիալիստական բերքը հափշտակողների հիմնական կազմակերը կուլակային և հակախորհրդային տարբերն են, մենատնտեսների այն մասը, վորը պորտաբույծ կյանք և վարում և գործաքյալք զբաղվում՝ կուլակային ազդեցության տակ ընկնողները, անկայուն կոլխոզնիկները, դատարկապրատները, կորզիչները, գործալիքները։

Հաճախ դասակարգային թշնամին, թագնվելով նույնիսկ յերեխաների և ծերերի թիկունքում, նրանց ևս կազմակերպում ե սոցիալիստական բերքը հափշտակելու համար, դրանով հենց փորձելով խուսափել խորհրդային իշխանության դատական պատասխանափությունից և խիստ պատժից։

Սակայն ուրիշ ե հիմա միլիոնավոր կոլխոզնիկների վերաբերմունքը դեպի հասարակական սեփականությունը։ Սոցիալիստական սեփականության պրականման որենքի հրատարակումից հետո, կոլխոզնիկների մեծամասնությունը համառ պայքար ե մղում խորհրդային իրավակարգի հիմքերն անխախտ պահելու համար, գիտակցելով և հիշելով, վոր հասարակական սեփականությունը սուրբ ե յեվ անձեռվմբելի։

Հենց իրենք՝ կոլխոզնիկները, կոլխոզնիկունիները և նրանց յերեխաները հետևում են, վորապեսզի վոչ մի հասկ, վոչ մի հասիկ չհափշտակվի, կալսելու ժամանակ չկորչի և դաշտում չմնա։

Փոխվեց նաև կոլխոզնիկների վերաբերմունքը դեպի հասարակական աշխատանքը, Դա մեր կուսակցության գլխավոր գծի ճշտության, նրա լենինյան կենտրոնի ամուր ղեկավարության արդյունքն ե, դա նրա ղեկավարությամբ անցկացվող տնտեսության և մարդկանց գիտակցության վիթխարի վերակառուցման և վերափոխման արդյունքն ե, դա ՄՏ կայանների և սովորողների քաղբաժինների բոլշևիկյան պայքարի և աշխատանքի արդյունքն ե։

Սակայն չափազանց զբանակար կլիներ հանգստանալ ձեռք բերած հաջողություններով, շատ վիասակար կլիներ նաև յենթագրել, վոր սոցիալիստական սեփականությանն արդեն վոչ մի վտանգ չի սպառնում։

Ահա թե ինչու Հեկ(բ) Յերկրկոմի և Յերկրգործկոմի 1934 թվի հունիսի 8-ի վորոշման մեջ՝ առաջարկվում ե անապայման անցկացնել բերքը հափշտակումից պահպանելու և կուսակցությունների դեմ պայքարելու մի շաբաթ միջոցառություններ։

Այս գրքույկը, ցույց տալով կոլխոզային բերքի պահպանման անցյալ տարվա փորձի լավագույն որինակները (վորոնք մասամբ տպված են մամուլում), միաժամանակ ցույց ե տալիս, թե ինչպես ե գործում դասակարգային թշնամին դաշտում, կալսիչների և կոմբայնների մոտ և ինչպես առանձին կոլխոզնիկներ, կոլխոզներ և գյուղիսորհուրդներ յերեմն աջակցում են նրան՝ հեղափոխական զգոնության բթացման, քաղաքական վոչ բավարար հոտառություն ունենալու, դասակարգային թշնամու և նրա գործակալության մեքենայությունների իմաստն ու բնույթը ժամանակին մերկացնելու շնորհը չունենալու պատճառով։

Շատ տեղերում դեռ թույլ ուշադրություն ե

դարձվում սոցիալիստական սեփականության պահպանման պայքարի կազմակերպման ճիշտ դրվածքի համար։ Հավիշտակության համար բարենպաստ պայմանները մեծ մասամբ ստեղծվում են սոցիալիստական սեփականության պահպանումն հանցագործության չափ անփույթ կերպով կազմակերպելու պատճառով։

Սոցիալիստական սեփականությունը պահպանելու համար վոչ միայն պետք ե կուվել նրա հավիշտակողների դեմ, այլ նաև նրանց դեմ, ովքեր պայմաններ են ստեղծում անտնտեսավարների, թափառաշրջիկների և ձրիակերների կողմից հափշտակվելու համար։ Հեղափոխական որինականությունը վոչ միայն ոգնում ե խորտակելու դասակարգային թշնամիների դիմադրությունը, վորոնք արգելք են հանդիսանում սոցիալիստական շինարարությանը, այլև դաստիարակելու աշխատավորների դեռ ևս վոչ կայուն խավերին։

Մենք պետք ե հիշենք, վոր սոցիալիստական սեփականության պահպանման համար մղվող պայքարը դեռ բավական յերկար ժամանակ մնալու յե վորպես մարտական խնդիր, քանի դեռ չի վերացված մանր բուրժուական տարերքին սնունդ տվող միջավայրը, քանի դեռ մենք լիովին չենք կառուցել անդասակարգ սոցիալիստական հասարակակարգ։

Իսկ մինչ այդ ժամանակ՝ սոցիալիստական սեփականությունը հափշտակողների դեմ մղվող պայքարում, «յերբեք չպետք ե խնայել ժողովրդի այդ թշնամիներին, սոցիալիզմի թշնամիներին», աշխատավորների թշնամիներին։ Ամեն մի թուլություն, ամեն մի տատանում, ամեն մի սենտիմենտալություն այս ուղղությամբ, մեծագույն փոճրագործություն կլիներ սոցիալիզմի հանդեպ։ (Լենին)

ՄՐՅԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՎՈՒՄ Ե

Այս գարնանը մեր յերկրամասի կոլխոզները վիթխարի հաջողություններ ձեռք բերին ցանքսի ասպարիզում։ Յերկրամասի ույոնների, ՄՏ կայանների և կոլխոզների մեծ մասում ցանքսը մեկ — մեկուկես ամիս ավելի շուտ ավարտվեց, քան անցյալ տարի։

Այժմ, յերբ ցանքսն ավարտված ե, կոլխոզնիկների և սովխոզների բանվորների առաջ կարեորագույն խընդիրը ե դրվում — ցանքսը քաղհանելուն զուգընթաց, մասսայական աշխատանք ծավալել՝ բերքի պահպանումը կազմակերպելու ուղղությամբ։

Այս բանին մեզ պարտավորացնում ե նաև սոցմրցման այն պայմանագիրը, վոր մենք կնքել ենք Հյուսիսային կովկասի յերկրամասի հետ։ Կոլխոզնիկների մեծ մասը դիտե արգեն, վոր այս տարվա մարտամառում, մեր յերկրամասի մայրաքաղաքը՝ Ռուսական Հանրապետության կովկասի պատգամավոր կոլխոզնիկները։

Նրանք մեր յերկրամասի կուսակցականների, կոմյերիտականների և բանվորների ու կոլխոզնիկների լայն մասսաների հրավերով՝ յեկան մեզ մոտ սոցմրցման պայմանագիր կնքելու, վորպեսզի ավելի համառորեն պայքարեն բոլոր կոլխոզները բոլշեվիկյան դարձ-

նելու, վորպեսզի բարձր բերք ստանան և ինչ գնով
ել կոր լինի, բոլոր կոլխոզնիկներին հասցնել ունենոր
կյանքի։ Այս բանին կարելի յե համեմել միայն անկո-
րուստ բերքահավաքի ասպարիզում առանձնություն
գրավելու, բերքը պահպանելու, պետությանը հացա-
հանձնման առաջադրությունները լիովին և ժամկետից
առաջ կատարելու համար՝ համառ պայքար մղելու
միջոցով։

Յերկրամասի բոլոր ռայոններն այժմ թևակոխել
են պետական այս բոլոր կարևորագույն պարտավո-
րությունների կատարման համար տարվող պայքարի
Մշանը։

Հյուսիսային Կովկասցիների հետ կնքած պայմա-
նագրով, մենք, Ազով-Սևծովյանցիներս, բարձր ինքնա-
պարտավորություններ ենք վերցրել։

Մենք պարտավորվում ենք.

1934 թվին մի հեկտարից ստանալ վոչ պակաս,
քան 8 ցենտներ հացահատիկ Հյուսիսային մարզում,
8—9 ցենտներ՝ Սալսկի տափաստաններում, 11 ցենտ-
ներ՝ Կուբանի ռայոններում։

Յերկրամասում միջին հաշվով մի հեկտարից պետք
ե հավաքել 12 ցենտներ սիմինդր, 7 ցենտներ արևա-
ծաղիկ, 6 ցենտներ գենագերչակ, 140 ցենտ. ճակնդեղ։

Իսկ դրա համար հարկավոր ե ժամանակին և ա-
ռանց կորուստների հավաքել և կալսել բերքը, հար-
կավոր ե կատարել բոլցելիկյան կոլխոզային առաջին
պատգամը — հացահանձնման պարտավորությունները,
պետք ե վճարել ՄՏ կայաններին մթերավարձի պարտն
այն ժամկետներում, վոր սահմանել են կուսակցու-
թյունը և կառավարությունը և հացը հանձնել սով-
խոզներին։ Պարզ ե, վոր սրա համար հարկավոր ե
ապահովել բարձրորակ բերքահավաքը և կազմակեր-

պել կոլխոզնիկներին, կոմյերիտականներին և պիոներ-
ներին՝ ամեն մի հատիկը պահպանելու պայքարի
գործին։

Հացահատիկը թե արմատի վրա և թե հավա-
քելու, կալսելու և փոխադրելու ժամանակ պահպա-
նելու համար՝ յուրաքանչյուր բրիգագում նախկին
կարմիր բանակայիններից և կարմիր պարտիզան-
ներից, լավագույն հարվածայիններից հարկավոր ե ջո-
կել նվիրված, մարտունակ ձիավոր հսկիչներ, պահպա-
նաններ և սայլապաններ և բերքի պահպանման
«թեթև հեծելազորայինների» ջոկատներում ներգրա-
վել պիոներներին և կոլխոզային յերեխաններին։ Իսկ
կալսիչների մոտ այնպիսի հաշվառում կատարել վոր
գողերը և հափշտակողները սոցիալիստական սեփա-
կանության հաշվին չապրեն։

Անցյալ տարի մեր կոլխոզնիկները շատ լուրջ վե-
րաբերվեցին բերքի պահպանման գործին և Ստորին
Վոլգայի յերկրամասի հետ կնքած սոցմրցման պայ-
մանագրում գրեցին հետևյալը.

— Յերկու յերկրամասներումն ել լայնորեն ծավա-
լել կորուստների դեմ պայքարելու գործը՝ յուրաքան-
չյուր հնձիչ մեքենայում հատիկավորսիչների շինելու
միջոցով, ապա հսկել հասկերի հավաքումը և փոց-
խումը։ Սայլերը շորով ծածկել ապահովել հացահա-
տիկի բարձրորակ կալսումը, թույլ չտալով, վոր հա-
տիկը մեքենայի մեջ ընկնի կազմակերպել կոլխոզ-
նիկներին, կոմյերիտականներին և պիոներներին՝ պայ-
քարելու յուրաքանչյուր հատիկը պահպանելու համար։
Անինայորեն մերկացնել աշխատանքների հերթա-
կանության կովակային թեորիան և պրակտիկան,
թույլ չտալով, վոր ընդհատում առաջանա հնձելու և
կալսելու միջև։

— Կազմակերպել հացահատիկի ուշադիր պահպանումը և հոկումը արմատի վրա, հնձելու, կալսելու և փոխադրելու ժամանակ, այս նպատակի համար յուրաքանչյուր բրիգադում նախկին կարմիր բանակայիններից, լավագույն հարվածայիններից ջոկել նվիրված և մարտունակ ձիավոր պահպաններ, գիշերապահներ, ավագ սայլապահներ: «Թեթև հեծելազորայինների» ջոկատներում ներգրավել Հյուսիսային Կովկասում 1,000,000, իսկ Ստորին Վոլգայում 45,000 պիտուններ և կոլխոզային յերեխաններ:

— Հացահատիկն ելեվատորներ և մթերակայաններ փոխադրելու գործը լավագույն կերպով կազմակերպելու համար, հարկավոր ե բրիգադին և յուրաքանչյուր կալսիչին հասցնել հացահատիկի փոխադրման ամենորյա առաջադրանքները, բրիգադում այս նպատակի համար հատկացնելով անհրաժեշտ քանակությամբ քաշող ուժ, ինվենտար, իրագործելով ամենորյա հսկողություն առաջադրանքների կատարման վրա:

Այս միջոցառումների շնորհիվ, ինչպես նաև կուլակների, գողերի, դատարկապորտների դեմ պայքարելու և աջնիվ աշխատանքի շնորհիվ, կոլխոզնիկները կարողացան հարուստ բերք հավաքել:

Թերթերի և մեկ յերկրամասից մյուսը պատգամավորներ ուղարկելու միջոցով կոլտնտեսականները ծանոթացան, թե մըսող կողմերն ինչպես են կազմակերպել բերքի պահպանումը և սկսեցին փոխանակել լավագույն փորձերը: Լայնորեն ծավալվեց կոլխոզնիկների և բանվորների ինքնազործունեությունը: Մեր յերկրամասում զգալիորեն ավելացավ բերքահավաքի վորակի տեսուչների թիվը: Նրանք հետևում եյին, վորապեսզի վատ աշխատանքի պատճառով դաշտում վոչ մի հասկ և վոչ մի հատիկ չմնա:

Վորակի տեսուչների համառ գործունեության շնորհիվ՝ հնձված հացաբուլսերը խրճերով կապվում և ժամանակին կալսիչների մոտ եյին փոխադրվում: Դեղերն ել ժամանակին եյին դիզվում, վորապեսզի փոխադրելիս և անձրևներից կորուստներ չառաջանան:

Նրանք թույլ չեյին տալիս, վոր կալսիչները կանգ առնեն, հարդի մեջ եյին նայում — չինի՞ արդյոք նրա մեջ հատիկ ե մնացել: Ստուգում եյին սայլերի սարքվածքը, վորապեսզի ճանապարհին հատիկները շթափվեն:

Բրիգադների տեսուչները փոխադրաբար ստուգում եյին իրար, աշխատելով յերևան բերել, թե ով ավելի շուտ և ավելի լավ կվերջացնի բերքահավաքը և հացահանձնումը: Ուժեղ պայքար ծավալվեց կոլխոզային բերքը հափշտակողների դեմ դեռ հնձելուց առաջ:

Առանձնապես շարժվեցին մեր յերկրամասի պիոներները և կոլխոզային յերեխանները: Սկզբից Ստորին Վոլգայի կոլխոզներում մեր պատգամավորներին հայտարարեցին.

— Մեզ մոտ գողություն չկա, ասենք՝ մարդ ել չկա, վոր բոնենք, հետևաբար կարիք չկա հսկիչ պատեր նշանակելու: Այս ժամանակ մեր յերեխանները վորոշեցին բարձրացնել անփույթ կոլխոզնիկների զգոնությունը և դիշերը գալով կոլխոզներից մեկում, տարան նրանց կովը և ձիերի կերը: Սրանով ապացուցվեց, թե քանի վոր հսկողություն չկար, շատ հեշտ եր գողություն կատարել, վորովհետև վոչ վոք վոչ մեկին չեր բոնում և ամեն ինչ մնում եր անկատելի: Դրանից հետո ստորին վոլգացիներն սկսեցին լայն չափով կիրառել մեր յերկրամասի փորձը՝

— Կազմակերպել հացահատիկի ուշադիր պահպանումը և հոկումը արմատի վրա, հնձելու, կալսելու և փոխադրելու ժամանակը այս նպատակի համար յուրաքանչյուր բրիգադում նախկին կարմիր բանակայիններից, լավագույն հարվածայիններից ջոկել նվիրված և մարտունակ ձիավոր պահպաններ, գիշերապահներ, ավագ սայլապահներ: «Թեթև հեծելազորայինների» ջոկատներում ներդրավել Հյուսիսային կովկասում 1.000.000, իսկ Ստորին Վոլգայում 45.000 պիոններներ և կոլխոզային յերեխաններ:

— Հացահատիկն ելեվատորներ և մթերակայաններ փոխադրելու գործը լավագույն կերպով կազմակերպելու համար, հարկավոր ե բրիգադին և յուրաքանչյուր կալսիչին հասցնել հացահատիկի փոխադրման ամենորյա առաջադրանքները, բրիգադում այս նպատակի համար հատկացնելով անհրաժեշտ քանակությամբ քաշող ուժ, ինվենտար, իրագործելով ամենորյա հսկողություն առաջադրանքների կատարման վրա:

Այս միջոցառումների շնորհիվ, ինչպես նաև կուլակների, գողերի, դատարկապորտների դեմ պայքարելու և ազնիվ աշխատանքի շնորհիվ, կոլխոզնիկները կարողացան հարուստ բերք հավաքել:

Թերթերի և մեկ յերկրամասից մյուսը պատգամավորներ ուղարկելու միջոցով կոլտնտեսականները ծանոթացան, թե մըցող կողմերն ինչպես են կազմակերպել բերքի պահպանումը և սկսեցին փոխանակել լավագույն փորձերը: Լայնորեն ծավալվեց կոլխոզնիկների և բանվորների ինքնազործունեությունը: Մեր յերկրամասում զգալիորեն ավելացավ բերքահավաքի վորակի տեսուչների թիվը: Նրանք հետևում եյին, վորպեսզի վատ աշխատանքի պատճառով դաշտում վոչ մի հասկ և վոչ մի հատիկ չմնա:

Վորակի տեսուչների համառ գործունեության շնորհիվ հնձված հացաբուլսերը խրձերով կապվում և ժամանակին կալսիչների մոտ եյին փոխադրվում: Դեղերն ել ժամանակին եյին դիզվում, վորպեսզի փոխադրելիս և անձրևներից կորուստներ չառաջանան:

Նրանք թույլ չեյին տալիս, վոր կալսիչները կանգ առնեն, հարդի մեջ եյին նայում — չինի՞ արդյոք նրա մեջ հատիկ ե մացել: Ստուգում եյին սայլերի սարքվածքը, վորպեսզի ճանապարհին հատիկները շթափվեն:

Բրիգադների տեսուչները փոխադրձաբար ստուգում եյին իրար, աշխատելով յերեան բերել, թե ով ավելի շուտ, և ավելի լավ կվերջացնի բերքահավաքը և հացահանձնումը: Ուժեղ պայքար ծավալվեց կոլխոզային բերքը հավշտակողների դեմ դեռ հնձելուց առաջ:

Առանձնապես շարժվեցին մեր յերկրամասի պիոններները և կոլխոզային յերեխանները: Սկզբից Ստորին Վոլգայի կոլխոզներում մեր պատգամավորներին հայտարարեցին:

— Մեզ մոտ գողություն չկա, ասենք՝ մարդ ել չկա, վոր բոնենք, հետեւաբար կարիք չկա հսկիչ պոստեր նշանակելու: Այն ժամանակ մեր յերեխանները փորոշեցին բարձրացնել անփույթ կոլխոզնիկների զգոնությունը և գիշերը գալով կոլխոզներից մեկում, տարան նրանց կովը և ձիերի կերը: Սրանով ապացուցվեց, թե քանի վոր հսկողություն չկար, շատ հեշտ եր գողություն կատարել, վորովհետև վոչ վոք վոչ մեկին չեր բռնում և ամեն ինչ մնում եր անկատելի: Դրանից հետո ստորին վոլգացիներն սկսեցին լայն չափով կիրառել մեր յերկրամասի փորձը:

բերքի պահպանման գործում պիտներներին և կոլխո-
ղային յերեխաններին ներդրավելու ասպարիզում։ Նը-
րանցից հետո մյուս մարզերը և յերկրամասերի կոլ-
խողները նույնպես սկսեցին կազմակերպել «թեթև
հեծելազորայինների» ջոկատներ։

Այսպես արդարացան ընկ. Ստալինի խոսքերը.

— Սոցիալիստական մրցության սկզբունքն եւ —
առաջավորների կողմից ընկերական ոգնություն ցույց
տալ հետ մնացողներին, նրա համար, վորպեսզի հաս-
նել ընդհանուր վերելքի։ Սոցիալիստական մրցությունն
ասում եւ. «վումանք վատ են աշխատում, վումանք լավ,
յերրորդներն ավելի լավ — հասիր լավագույններին
և ձեռք բեր ընդհանուր վերելք»։

Այսպիսի ընդհանուր վերելքի մասին պատմեցին
մեր յերկրամասն յեկած Խարկովի պատգամավորները։
Անա նրանց խոսքերը.

— Մենք համոզվեցինք, վոր պիտներներն ահազին
աշխատանք կատարեցին սոցիալիստական բերքը պահ-
պանելու և կոլխողների ամրապնդմանն ոգնելու առ-
պարիզում։

— Յեկեք պիտներների յերկրային հավաքում, փո-
խանակելով փորձը, համերաշխ հայտնենք կուսակցու-
թյանը, նրա առաջնորդ ընկ. Ստալինին, վոր պիտներ-
ները հետագայում ևս կմնան բոլցիկյան կուսակցու-
թյան հավատարիմ ոգնականները՝ սոցիալիստական
սեփականությունը գողացողների և հափշտակողների
դեմ պայքարելու գործում, կաշխատեն լինել սոցիա-
լիստական հասարակակարգի իսկական պատանի կա-
ռուցողներ։

Ընդհանրացնելով այս փորձը, մենք այս տարի
պետք եւ կիրառենք այն վոչ միայն կոլխողներում և
սովորողներում, այլ նաև լրացնենք նոր նախաձեռ-

նությամբ և ակտիվության նոր ալիք բարձրացնենք
բերքի պահպանման համար մղվող պայքարում։

ՊԱՇՎՈՎ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ ՏԱՆՔ

Միջերկրամասային սոցմրցումը մեծ գործ եւ
Այս տարվա գարնանացանի ժամանակ տեղի ունե-
ցած սոցմրցման հանրագումարում առաջնությունը
վերցրեց Հյուսիսային Կովկասը։ Սակայն մենք, Ազով-
Սևծովյաններս, չպետք եւ ննջենք, այլ հենց այժմա-
նից պետք եւ պայքարենք քաղհանի, բերքահավաքի և
հացահանձնման սապարիզում առաջնությունը ձեռք
բերելու համար։

Արդյոք մենք կկարողանանք գլուխ բերել այս մեծ
և պատասխանատու գործը։ Արդյոք մեր ուժերը կպա-
տեն այս պարտավորությունները կատարելու համար։

Այն, հաղթելու համար մենք ունենք բոլոր պայ-
մանները. մենք այժմ ունենք բավականաչափ մար-
տունակ փորձված աշխատողներ — բաղբաժինցիներ,
ունենք որինակելի կոլխոզայինն կուսկազմակերպու-
թյուններ և կուսիմբակներ, կոլխոզներ և բրիգադներ,
ունենք կոլխոզային դաշտերի իսկական ենտուզիաստ-
ներ, բերքի պահպանման թեթև հեծելազորայիններ,
հազարավոր հարվածայիններ, ունենք գարնանացանի
մրցությունից կուտակած փորձ և այլն։

Սակայն այս դեռ բոլորը չեւ առանց խիստ հաշ-
վառքի և հսկողության չի կարելի սոցմրման մեջ հաղ-
թություններ ձեռք բերել։ Միայն մասսայական հսկո-
ղությունն ու հաշվառքը, մասսայական մրցությունն
եւ, վորոնք ճիշտ միջոցներ են հանդիսանում աշխա-
խատանքի արտադրողականությունը բարձրացնելու,

գողերին և ձրիակերներին արմատախիլ անելու համար: Վլադիմիր Իլյիչն ասում եր.

«Սոցիալիստական հասարակությունը պորտաբույծներից անվնաս դարձնելու համար, հարկավոր ե կազմակերպել համաժողովրդական, միջնակազմոր ու մըլիոնավոր բանվորների և գլուղացիների կողմից կամավոր կերպով, յեռանդով, հեղափոխական ենտուղիազմով պաշտպանվող հաշվառք և հսկողություն՝ աշխատանքի քանակի, արտադրության և մթերքների բաշխման վրա: Իսկ վորպեսզի կազմակերպվի այս հաշվառքը և հսկողությունը, վորը լիովին մատչելի յե և լիովին համապատասխանում ե ամեն մի ազնիվ, գործունյա, տնուրինելու ընդունակ բանվորի և զյուղացու ուժին, դրա համար պետք ե կյանքի կոչել նրանց սեփական, նրանց միջավայրից առաջ յեկող կազմակերպչական տաղանդները, պետք ե նրանց մեջ արթնացնել և կարգի գցել և համապետական մասշտաբով մրցակցությունը կազմակերպչական հաջողությունների գործում:»

Անա թե ինչու այնքան կարեոր են հաշվառքը և հսկողությունը:

Մնցյալ տարի յերկրամասում կային այնպիսի փաստեր, յերբ առանձին «ղեկավարներ» աշքակապությամբ եյին զբաղվում, ղեկավար մարմիններին սուտ տեղեկություններ եյին տալիս իր թե փչացած ցանքսերի մասին, պակասեցնում եյին բերքատվությունը և փորձում եյին վիժեցնել հացահանձնումը:

Այսպես արին, որինակի համար, վերին Դոնի ույնի Պավլովսկի նոլիսոգում, վորի աշխատողները տեղեկություններ եյին տալիս, վոր իբր թե մի հեկտար ցանքսից յենթալրվում ե հավաքել 5 ցենաներ ցորեն, իսկ Ռայհողբաժինը սահմանեց, վոր կարելի յե հավաքել 8-ական ցենաներ բերք:

Գեորգիևսկի ուայոնի Բլյուխերի անվան կոլյսոգում կոլյսողի նախագահը և տնտեսավարը փորձնական կարսի ժամանակ հաշվառումից թագցըրին 18 ցենաներ հացահատիկ, վորի մի մասը պահեցին սև ամբարում, իսկ մնացածն ուղարկեցին ուրիշ ուայոն:

Ինգուշեթիայում նույնպես տեղ-տեղ անցկացըրին իսկական բերքը պետությունից թագցնելու կուլակային փորձեր: Այստեղ նույնպես դիտմամբ տալիս եյին փոքրացըրած թվեր: Որինակ, Նազրանովսկի ուայոնում «Զարյա կոմունիզմա» կոլյսողը սիմինդըրի բերքը մի հեկտարից վորոշեց 4 ցենաներ, իսկ մարզային հողվարչությունը գտավ, վոր մի հեկտարից կարելի յե հավաքել 15 ցենաներ:

Իսկ մի քանի տեղերում վնասարարական տարսերն զբաղվում եյին հաշված ցանքսերը վոչնչացնելով: Նովոչերկասկի ուայոնում կոլցովի անվան կոլյսովի նախագահը, վոմն Գրիգորյեվը, մի խումբ կոլյսողնիկների հետ կազմակերպեց գարու թագուն հունձ:

Միլլերովսկի ուայոնի Պետրովի անվան կոլյսոգում զյուղատնտես Գոլոտան կարգադրեց այնպես քաղհանել ցանքսերը, վոր տատասկը չքաղհանված մնաց, իսկ հացաբույսը վոչնչացավ:

ԽՈՐԱՑՆԵՆՔ ՀԱՇՎԱՌԻ ՅԵՎ ՀԱԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԳՐՐԸԸ

Բերքը շնորհքով պետք ե հավաքել, թե չե առանց աշալուրջ հսկողության, այստեղ չես կարող յոլա գնալ: Չե վոր գողերը կշաքարերով ել փորձում են խափել պետության: Որինակ՝ Վանովսկի ուայոնը: Այստեղ քաղբաժինը հայտաբերեց, վոր «Հուտել-Բառեր» կոլ-

խոզում կալսիչների մոտ դրված կշեռքներում կշռաքարերն ուղիղ չեյին: Ելեվատորն ուղարկելիս, հացահատիկի քաշը պակաս գուըս յեկավ: Իսկ հարևան լեռնովսկյան կոլխոզնիկների մոտ կշեռքները սխալ լինելու պատճառով, դուրս յեկավ, վոր իբր թե, նրանք ավելցուկ հացահատիկն եյին բերում:

Ուրիշ կովառզներում նույնպես հայտաբերվեց, վոր կալսիչների մոտ ուրիշ կցեռք ե դրված, իսկ ելեվատորի մոտ՝ ուրիշ։ Առանձին խառնաշփոթություններ եր տիրում այնտեղ, ուր հաճախ փոխում ելին կըոռղներին և կամ նորերին հրահանգ չելին տալիս։

Հաշվառքի և հսկողության գործում բոլոր կոլլոգ-
նիկներն որինակ պետք ե վերցնեն մեզ հետ մրցող
յերկրամասի հուրսափակի ռայոնի Վորովսկուեսկայի
ստանիցայի կոլլոգնիկներից։ Երանք զգալի չափով
առաջ շարժվեցին, ձգեցին։

Նրանք բերքահավաքի հենց առաջին որերից՝ շնորհ-քով կազմակերպեցին հացահատիկն ելեվատոր փոխադ-րելու վրա հսկելու գործը:

Այստեղ գլխավոր պահապաններն ընտրված ելին ամենաազնիվ կոլլոզնիկներից՝ նախկին կարմիր բանակայիններից, պարտիզաններից: Կոլլոզնիկները դիտեն, վոր ամեն տեղ հարկավոր ե խիստ հսկողություն՝ անգամ կալատեղում: Զե՞ վոր դատարկապորտաները, ձրիակերները նույնպես պտտվում են կայատեղի շուրջու

Վորովսկիուսցիներն այսպես զըին գործը, վոր կա-
լատեղում վոչ մի ավելորդ մարդ չկար: Նույնիսկ վո-
րոշեցին բնականիսավճարները տալ վոչ թե կալից, այլ
ամբարից:

Կշեռքները ժամանակին եյին պատրաստված և
կարգի գցված։ Կալսիչների մոտ կշեռքներից հացա-
հատիկն ընդունելիս, սայլապանը բեռնագիր եր ստա-

Այս բեռնագիրն սառապպվում եր կշռողի, սայլապանի և ողակավարի կողմից: Իսկ արանսպորտի ողակի ողակաձև փոխադրության համար պատրաստված եր հատուկ ուղեգիրք: Սայլապանը հաջն ընդունում և հանձնում եր միայն բեռնագրով:

Իսկ ողակի կողմից հացահատիկի հանձնումը կատարվում եր այսպես. ողակավարը հանձնում է ուղեգիրքը, հետո սկսում են հացը սայլապանից բեռնազրի համաձայն ընդունելությունից հետո, սայլապանն ստանում է բեռնազրի պատճեն ընդունողի ստորագրությամբ, իսկ ողակավարն ստանում է ուղեգիրքը նշանակումներով և ստորագրություններով. Այստեղ ամեն ինչ պարզ է կինդ մատի պես:

Կալատեղումն ել ամեն ինչ պարզ ե, կըողներն
ամեն որ կախում եյին կալաման որագրից վերցված
տեղեկությունները, վորից ամեն ինչ հայտնի յեր՝
վորաեղ, ինչ և ինչպես նույնիսկ նախազգուշացման
միջոցներ եյին ձեռք առնում, վորպեսզի ճանապարհին
վորեև մեկը չաղտոտի հացահատիկը: Այդ նպատակով
առաջուց պատրաստվում ելին պարկեր, վորոնց մեջ
ամեն մի պարտիային լցնում եյին մի քիչ հացահա-
տիկ, կնքում և ուղարկում եյին:

Հաշվառման գործումն ել վորովսկոլեսցիները կարգու կանոն մտցրին: Վարչության մեջ հաշվետարը խիստ հաշիվ եր պահում յուրաքանչյուր բրիգադի վերաբերյալ: Նա նշանակում եր, թե ինչքան ե կալսված, ինչքան ե ուղաղկված ելեքվատոր, ամբարը, ինչքան ե ծախսված: Այս գրանցումների շնորհիվ կարելի յե ճիշտ հաշվել, թե ինչպիսի բերք ե առաջիկ բրիգադային

հողամասից, ինչքան պետք եւ ավելացնել՝ կամ պակասեցնել բրիգադի աշխորերը՝ բերքի վորակի համար:

Ամբարների գործը նույնպես կարգի յեր բերված։ Նրանք բոլորը համարներով գրվում եյին արձանագրության մեջ, այնպես վոր վոչ մի «սև ամբար» արդեն չի թափնվում վերաստուգիչ հանձնաժողովի աշքից։ Ամբարում հացահատիկն ընդունվում եր բեռնազրի, քաշի և նմուշի հետ միասին։

Կոլխոզնիկների հազարավոր աշքերը տեսնում են, թե ինչ ե կատարվում իրենց կոլխոզում և հետեւում են կոլխոզային բարիքի ամբողջությանը և անվասությանը։ Հասարակական գծով այս բոլորի վրա հսկում եյին նաև կոլխոզային ակտիվը, բանդյուղտեսչության սեկցիան, կոմյերիտական և պիոներական հսկիչները։ Զե՞ վոր չի կարելի ամեն մի պատահածին հավատալ։

«Սխալ կլիներ կարծել, վոր կոլխոզի անդամներն արդեն սոցիալիստներ են դարձել։ Վոչ, պետք կլինի դեռ շատ աշխատանք թափել, վորպեսզի փրկել գյուղացի կոլխոզնիկին, ուղղել նրա անհատապաշտական հոգեբանությունը և դարձնել նրան սոցիալիստական հասարակության իսկական աշխատավորներ», — ասել ե ընկ. Ստալինը։

Կոլխոզնիկի վերադաստիարակումը դժվար խնդիր ե և պահանջում է համառ աշխատանք։

Յեվ միանդամայն ճիշտ են վարդում վորովսկոլեսցիները, յերբ ազնիվ հողի վրա յեն դնում հաշվառքը և հսկողությունը, յերբ բոլցեիկորեն են կատարում կառավարության և կուսակցության պահանջները։

Հենտկոմի և Ժողկոմիսորնի վորոշումներում սրա մասին պարզ ասվել ե.

— «Կենտկոմը և Ժողկոմիսորնը բոլոր կուսակցական և խորհրդային կազմակերպություններից, ՄՏ կայանների դիրեկտորներից և կոլխոզների վարչություններից պահանջում են կազմակերպել կոլխոզային և սովորողային բերքը գողերի, ծույլերի և յենթակուլակների հափշտակումից խստ կերպով պահպանելու գործը՝ թե հացահատիկի հասկավոր շրջանում և թե բերքահավաքի, կալսի և փոխադրության ժամանակ... Սահմանել հացահատիկի պարտադիր կշռում (կշեռքներով կամ ստուգված չափով) անմիջապես կալսիչի մոտ և ամբարում հացահատիկն ընդունելու ժամանակ։ Սահմանել ստացված բերքի ամենախիստ հաշվառում՝ նրա հավաքման բոլոր պրոցեսներում»։

Ահա թե ինչու կոլխոզների մեծ մասում հացը մթերակայաններ փոխադրելու ժամանակն ել հացահատիկի պահպանման պատասխանատվությունը դրված ե բրիգադին, գումակի ավագի և սայլապանի վրա։ Յուրաքանչյուր սայլի և ավտոմեքենայի համար կազմում են առանձին բեռնագիր, վորի մեջ ցույց եյին տրվում հացահատիկի քաշը, մշակույթն ու տեսակը և վորի միջոցով յուրաքանչյուր սայլից կամ ավտոմեքենայից առանձին ընդունվում եր հացահատիկը։

Հացահատիկը կշռվում եր թե կալսիչի մոտ և թե ելեկատոր կամ ամբար հանձնելիս, և պակաս հանձնելու դեպքում կասկածելի սայլապանը փոխարինվում եր ուրիշ սայլապանով, հնարավոր լինելու դեպքում պատասխանատվության եր յենթարկվում, իսկ հացահատիկի պակասորդ քանակը վերցնում եյին նրա յեկամտի մթերային մասից։

Հացահատիկի հափշտակության դեպքերը կանխելու համար սայլապաններ եյին նշանակվում ազնիվ կոլխոզնիկները, կարմիր պարտիզանները և ուրիշները,

վորոնք հացահատիկը փոխադրում ելին գումակի ավագը՝ գլխավորությամբ և կոլխոզի վարչության սահմանած վորոշակի ճանապարհով:

Կալսելու ժամանակ բերքը հաշվի առնելու համար անցյալ տարի սկսեցին հատուկ կշռողներ նշանակել:

Կոռողը հաշվի յեր առնում կալսիչի մոտ բերքած խուրձերի քանակը և հետևում եր, վոր մինչև ամենավերջին խուրձը կալսիֆի: Այսուհետև կշռելով կալսիչի տակից դուրս յեկած հացահատիկի յուրաքանչյուր պարտիան, գրի յեր առնում որագրի մեջ և բրիդադիրի հետ սիամին հաղորդում եր, թե վորաեղ ե կալսել, ինչքան հացահատիկ ե մնացել նախորդ կալսումից որվա սկզբին, ինչքան և վորտեղ ե ուղարկված և ինչքան ե մնացել:

Իսկ այստեղ, վորտեղ այսպիսի ուշադիր հսկողություն չի յեղել, տխուր հետևանքներ են ստացվել: Որինակ՝ Նեմեցական ՄՏ կայանի (մեզ հետ մըցող չլուսիսային կովկասի յերկրամասում) Բյուլուսերի անվան կոլտնտեսության մեջ գործը մինչև այստեղ հասավ, վոր քաղբաժինն ստիպված յեղավ պատասխանատվության յենթարկելու կոլտնտեսության նախագահ Բոլգմիստրովին: Այս նախագահը թույլ եր տալիս նախկին պահապան Տոպչեղբինկոյին անսահմանափակքանակությամբ հացահատիկ փոխադրել ջրաղաց, փոխանակ ելեվատոր տանելու, առանց նկատի առնելու, վոր որենքով կալսածի տաս տոկոսը միայն պետք ե տրվի կոլխոզիկներին վորապես կանխավճար:

— Ամենից առաջ մեզ, հետո կառավարությանը, — դատում եր կուլակային գործակալը:

Մոտավորապես տասը ցենտրներ հացահատիկ թագըրին նրանք «սև ամբարում», վոր ՄՏ կայանում չեր ցուցակագրված: Իսկ ինչպէս եր կալսվում: Բերքի

պահպանման մասին չեյին ել մտածում: Կալատեղը մաքուր չեր հնձված, կալսիչի տակ լցվում եյին ահագին քանակությամբ փուչ հացահատիկներ, վորոնք խառնվում են առաջին տեսակի հացահատիկի հետ: Հնձված հացաբույսի փոխադրության ժամանակ ահագին քանակությամբ հացահատիկ թափում եր մղեղի մեջ: Կալսված գարին լցնում ելին անմաքուր տեղ և գիշերը առանց պահապանի եյին թողնում: Կալսատեղում թափառում եյին անգործ, ավելորդ մարդիկ:

Իսկ յերբ քաղբաժնի աշխատաղները հարցըին, թե ինչպես ե դրված կալսման աշխատանքը, Բուրմիսարովը խարեց նրանց: — Ամեն ինչ կարգին ե: Սակայն քաղբաժնինը նրա խոսքերին չհավատաց, ինքն ամեն ինչ ատուգեց և Բուրմիսարովին դատի տվին:

Ավելի վատ եր գործը հենց նույն ՄՏ կայանի «Պուտ կ սոցիալիզմու» կոլտնտեսության մեջ: Այստեղ գարմանի գեղում գտնվեց հացահատիկով լիքը մի փոս: Յենթակուլակ Մինեցը յերկու գիշեր փորեց այս փոսը և նրա մեջ լցրեց մոտ 40 փութ ցորեն: Սակայն նրա խարդախությունը յերեան հանեցին իրենք՝ կոլխոզիկները, վորովհետև հիշեցին հարվածային կոլխոզիկների, համամիւթենական համագումարի դիմումը, վորի մեջ գրված եր.

«Յուրաքանչյուր ագնիվ կոլխոզիկ, յուրաքանչյուր հարվածային վոչ միայն պատասխանատու պետք ե լինի միայն իրեն համար, այլ և ծայրահեղ գեպագում՝ իրեն մոտիկ տասնյակ հարեանների, իր աշխատանքի ընկերների համար: Միայն այն ժամանակը յերբ նա ինքն ազնվորեն աշխատելով, այնպես կանի, վոր իր շուրջը համախմբված մի ուրիշ տասնյակ նույնպես ազնվաբար կաշխատեն, յերբ նա անխնակերպով կմերկացնի մասարարներին, կուլակներին,

գողերին, չարանենդ գործալիքներին և կկարողանուանը դեմ բարձրացնել մյուս ազնիվ կոլխոզներին, վոչ թե կլոի, մատների արանքներով կնայի այս բոլոր խայտառակություններին, — ահա այն ժամանակ միայն նա իրավունք կունենա հարվածային պատվավոր անունը կրելու, միայն այն ժամանակ նա հաջողություններ ձեռք կերպի, միայն այն ժամանակ իդուր չեն անցնի հարվածայինների աշխատանքը»:

Միանգամայն հասկանալի յե, թե ինչու կշռողի դերն այժմ զգալիորեն բարձրացել ե: Նա այժմ շարքային աշխատող չե, նա կոլխոզային հացի հափշտակուների դեմ մղվող կոլխոզներին պայքարը կազմակերպողներից մեկն ե: Նա սոցիալիստական հաշվագրի համար մարտնչող ե և նրա պատասխանատվությունը շատ մեծ ե: Իզուր չե, վոր քաղաքներից, գործարաններից և ֆաբրիկաներից հազարավոր լավագույն ստուգված կոմունիստներ ուղարկեցին կոլխոզները, վորպես կշռողներ: Պատահած մարդուն չեն նշանակում կշռող: Կշռողին հաստատում են ՄՏԿ-ի դիրեկտորը և քաղաքնի պետը, իսկ այստեղ, ուր կոլխոզները ՄՏԿ-ներից չեն սպասարկվում, կշռողները հաստատվում են ույղործկոմների կողմից: Կշռողը մեծ իրավունքներով ե ոգտվում:

Յուրաքանչյուր կոլխոզնիկ պետք ե ոգնի կշռողին, գնահատի և հարգի սոցիալիստական հաշվառքի վերաբերյալ նրա աշխատանքը: Պետք ե հիշել, վոր կշռողին վոչ պակաս, քան հինգ որը մի անգամ ստուգում ե ՄՏ կայանի դիրեկտորը և դրա համար ել պետք ե ոգնել կշռողին հաշվառքն որինակելի կերպով տանելու գործում: Զպետք ե մոռանալ ընկ. Լենինի խոռքերը: Նա դեռ 1918 թվին դիմեց բանվորներին և դյուղացիներին հետեւյալ կոչով:

«Բանվորներ և գյուղացիներ, աշխատավորներ և շահագործվողներ. հողը, բանկերը, ֆաբրիկաները և գործարանները դարձան ժողովրդի սեփականությունը: Ձեր ձեռքը վերցրեք արտադրության հաշվառքի ու հսկողության և մթերքների բաշխման գործը, — սրանում, միայն սրանումն եղավի սոցիալիզմի հաղթանակը տանող ուղին, նրա հաղթանակի գրավականը, ամեն տեսակի շահագործումը, ամեն տեսակի կարիքը և չքավորությունը հաղթահարելու գրավականը: Վորովինետև Ռուսաստանում բոլորին ել բավականանում ե հացը, յերկաթը, անտառանյութը, բուրդը, բամբակը, վուշը, միայն թե հարկավոր ե ճիշտ բաշխել աշխատանքն ու մթերքները, միայն թե սահմանել համաժողովրդական գործույյա, գործնական հսկողություն այս բաշխման վրա, միայն թե հաղթել ժողովրդի թշնամիներին՝ հարուստներին, ձրիակերներին, այնուհետև գողերին, — վոչ միայն քաղաքականության մեջ, այլ և առորյա տնտեսական կյանքում»:

Յուրաքանչյուր կոլխոզնիկ պետք ե լավ հիշել նինի այս կոչը՝ սոցիալիստական սեփականությունը պահպանելու համար պայքարելու գործում: Կոլխոզային մասսաների, ազնիվ հաշվարարների, կշռողների հսկողությունն ու հաշվառքը գործին նվիրված ակտիվի միջոցով կապահովեն սոցիալիստական բերքի պահպանումը:

ՄԵՐ ՀԱՇՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՅԵՎ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԱՍՊԱՐԻՉՈՒՄ

17-րդ կուսհամագումարի կողմից ընդունված կուսկցության և կառավարության միջոցառումները, վորոնք ուղղված են հետագայում բարձրացնելու գյու-

դասնաւեսության վերելքը և կոլխոզների կազմակերպչական-տնտեսական ամրությունը, ստեղծեցին ակտիվության նոր հոսանք, համոզեցին հարյուր հազարավոր կոլխոզներին, վոր հարկավոր ե ազնվորեն աշխատել: Միլիոնավոր կոլխոզներին և մենատնտեսներ հասկացան, վոր ճենց իրենցից ե կախված իրենց սեփական բարորությունը:

Կոլխոզներին ուղղված առաջին Ազով-Սևծովյան կուսկրնիքերանսի գիմումը, վորտեղ խոսվում ե արտադրանքը բարձրացնելու, յեկամուտներն աշխարհի համաձայն խստիվ բաշխելու մասին, ուժեղ կերպով ոգնեց կոլխոզներում ամրացնելու աշխատանքային ամուր կարգապահությունը: Չե վոր քիչ չեյին այնպիսի մարդիկ, վորոնք, խորամանկություն անելով, ավելի քիչ և ամելի վատ եյին աշխատում, բայց ավելի շատ եյին հաց ստանում: Այժմ զուր են նրանց հույսերը: Շատ կոլխոզներում այս բանն սկսեցին հասկանալ նաև դատարկապորտները: Յեկ քիչ չեն այնպիսի գեպեր, յերբ դատարկապորտներն, աղնավարար աշխատելով, նույնիսկ հարգածային են դարձել:

Այժմ բոլորին պարզ ե, վոր կոլխոզները մշակում են ամենալավ հողերը, վոր նրանք մատակարարվում են և արակտորներով, և կոմբայններով, և ամեն տեսակի նորագույն մեքենաներով: Կառավարությունը կոլխոզներին տալիս ե թե վարկ, թե մասնագետներ, թե արտոնություններ և թե այն բոլորը, ինչ վոր կարող ե տալ մեր խորհրդային իշխանությունը: Բացի ԽՍՀՄ-ից, ամբողջ աշխարհում չես գտնի մի կառավարություն, վորն այսպիսի աջակցություն ցույց տար աշխատավոր գյուղացիներին:

Կոլխոզներին այս բոլորը պետք ե հաշվի առնեն և աշխատեն աղնվորեն, պահպանեն կոլխոզային

բարիքը, հացը, մեքենաները, արակտորները: Ճիշտ բաշխել կոլխոզային յեկամուտները, վագակոթին տալով դուրս քշել կոլխոզներում սողոսկած կուլակներին և մտրակել այն դատարկապորտներին և կողքի վրա պառկողներին, վորոնք հույսի նշաններ են ցույց տալիս բարեխղճորեն աշխատելու համար:

Դեպի լավագույն կյանք տանող ուրիշ վոչ մի ճանապարհ չկա գյուղացու համար, բացի կոլխոզից և ազնիվ աշխատանքից, յեթե նա ուզում է դուրս գալ կարիքից: Պետք ե որինակ վերցնել բանվորներից: Բանվոր դասակարգը, կուսակցության սիրելի առաջնորդ ընկ. Ստալինի կողմից գլխավորվող նրա կենինյան կենտկոմի ղեկավարությամբ, ձեռք բերեց աշխարհում չտեսնված հաջողություններ: Համերաշխ և կուեկտիվ աշխատանքով, սոցմերժման և հարվածայնության միջոցով ԽՍՀՄ-ի բանվոր դասակարգը մեկը մյուսի հետեւից հաջողություններ ձեռք բերեց: Յերբ 1919 թվին բանվորներն առաջին անգամ կուեկտիվ կերպով դուրս յեկան շարաթորյակի, Լենինն ասաց.

«Ըստ յերեսույթին, այս գեռ արտասովոր մեծ կարևորության սկիզբն ե, սա սկիզբն ե այն հեղաշրջման, վորն ավելի դժվար ե, ավելի եական ե, ավելի արմատական, ավելի վճռական ե, քան բուրժուազիայի տալպարումը, վորովհետեւ—դա մի հաղթանակ ե սեփական անշարժության, սանձարձակության, մանր բուրժուական եղողիզմի հանդեպ, այն սովորությունների, վորպիսին անիծված կապիտալիզմը ժառանգություն թողեց բանվորին և գյուղացուն»:

Այժմ այս «արտասովոր մեծ կարևորության սկիզբը» դարձավ միլիոնավոր մասսաների գործը, հանձննա սոցմերժման պայմանագրերի, վորի ոգնությամբ «պորտաբույծ դասակարգերի վերացումն անհետացըց մար-

դու շահագործումը մարդու կողմից։ Բանվորի և գյուղացու աշխատանքը շահագործումից ազատազրված է։ Այն յեկամուտները, վոր քամում ելին շահագործողները ժողովրդի աշխատանքից, ներկայումս դժունվում են աշխատավորների ձեռքում և ոգտագործվում ե մի մասը արտադրությունն ընդլայնելու և արտադրության, մեջ աշխատավորների նոր ջոկատներ ներգրավելու համար, մի մասը բանվորների և գյուղացիների յեկամուտներն ուղղակի բարձրացնելու համար։ (Ստալին)

Այն ժամանակ, յերբ կապիտալիստական յերկրներում, նրանց պաշտոնական տվյալների համաձայն, կան ավելի քան տասը միլիոն գործազուրկներ, մեզ մոտ գործազրկությունը վաղուց ե վերացված։

«Յեթե բուրժուական յերկրներում միլիոննավոր գործազուրկներ աշխատանքի բացակայության պատճառով գտնվում են կարիքի և տառապանքի մեջ, ապա մեզ մոտ այլևս չկան այնպիսի բանվորներ, վորոնք աշխատանք և վաստակ չունեն։

Կուլակային կաբալի (ստրկացում) անհետացումով անհետացավ նաև գյուղի չքավորությունը՝ վորևե գյուղացի, կոլխոզիկ կամ մենատնտես, այժմ հսարավորություն ունի մարդավայել ապրելու, յեթե միայն նա ցանկանա ազնվորեն աշխատել և վոչ թե ծուլություն անի, թափառաշրջի և հափշատակի կոլխոզային բարիքը»։ (Ստալին)

Իսկ ի՞նչ ե կատարվում գյուղատնտեսության հետ կապիտալիստական յերկրներում։

«Արդյունաբերական ճգնաժամի չորս տարիները հյուծեցին և հուսահատության հասցըին բանվոր գասակարգին։ Գյուղատնտեսական ճգնաժամի չորս տարիները բոլորովին բայքայեցին գյուղացիության չու-

ներ խավերին՝ վոչ միայն հիմնական կապիտալիստական յերկրներում, այլ նաև, առանձնապես, —կախումունեցող և գաղութային յերկրներում»։ (Ստալին)

Գյուղատնտեսական մթերքների գներն այն աստիճան են ընկել, վոր գյուղացին հնարավորությունն չունի նույնիսկ արդարացնելու իր աշխատանքը։ Մտիպված ե գրավ գնել հողը, վորպեսզի իր պարտքերը ծածկի, անընդհատ բարձրացող հարկերը վճարի։ Գործը մինչև այստեղն ե հասնում, վոր շատ գյուղացիների գույքը աճուրդով ծախում են։

Իսկ մեր Խորհրդային Միությունը դարձավ աշխարհիս ամենախոշոր հողագործության յերկիրը, վորն ունի ավելի քան 200.000 կոլխոզ և 5.000 առվազությեր արդյունաբերությունը գյուղատնտեսությանը արվել և 204 հազար տրակտոր, տասնյակ հազարավոր կոմբայններ, ավտոմոբիլներ և այն։

— Ի՞նչպես կարող ելին տեղի ունենալ այս հըսկայական փոփոխությունները մի ինչ վոչ 3—4 տարում՝ հետամնաց տեխնիկա, հետամնաց կուլտառաունեցող վիթխարի պետության տերիտորիայում։ Արդյոք սա հրաշք չե։ Սա հրաշք կլիներ, յեթե զարգացումն ընթանար կապիտալիզմի և անհատական մանրանտեսության հիման վրա։ Սակայն սա հրաշք չի կարող կոչվել, յեթե նկատի ունենանք, վոր մեզ մոտ զարգացումն ընթացավ սոցիալիստական շինարարության ծավալման հիման վրա։ Անա թե ինչպես ե այս բանը բացատրում ընկ. Ստալինը։

Աշխատավորների կյանքի լավացման վրա գարձագած ե թե կուսակցության և թե կառավարության ամենալուրջ ուշադրությունը։

Ազգաբնակչությունը յերկրորդ հնդկամյակում 2—3 անգամ ավելի շատ կապահովվի հիմնական սպառու-

գական ապրանքներով, ինչպես նաև կենսամթերքներով, քան նա ապահովված եր առաջին հնդամյակի վերջում։ Արդեն ներկայում կոլխոզնիկների կենսական մակարդակին զգալիորեն բարձրացել ե, կոլխոզներում նախկին չքավորները հասել են միջակների մակարդակին, շատերն ունեոր են դարձել, ունեն առատ մթերքներ, վարում են լիակատար կուլտուրական կյանք։

Սակայն լավ կյանքը ձրի ձեռք չի բերվում։ ԶԵ վոր դեռ շատ բան ե պահանջվում արդյունաբերությունից և գյուղատնտեսությունից՝ հոգեւոր պահանջները բավարարելու համար։ Դրա համար հարկավոր է բանվորների և գյուղացիների ազնիվ աշխատանքը, հարկավոր ե լավ հիշել ՀԿԿ(բ) 17-րդ համագումարի վորոշումները։

Յերկրորդ հնդամյակում միայն գյուղատնտեսությունը պետք է կրկնակի ավելացնի իր արտադրանքը, իսկ անամնաբուժության արտադրանքը պետք է ավելացնի 2 և մի քառորդ անգամ։ 1937 թվին ՄՏՀկայանների թիվը պետք է հասնի մինչև 6000, արակառների քանակն ավելացվելու յե 3,7 անգամ, կոմբայնների քանակը հասցվելու յե մինչև 10,000-ի, իսկ ավտոմոբիլների թիվը 170,000-ի։ Մենք կարող ենք մեքենատրակտորային կայաններով ընդգրկել բոլոր կոլխոզները և հիմնականում ավարտել գյուղատնտեսության մեքենայացումը։ Հացահատիկային մշակույթների բերքատվությունը միջին թվով մի հեկտարին պետք է հասցնել 10 ցենտների, շաքարաճակնդեղինը — 200 ցենտների, բամբակինը — 12 ցենտների և այլն։

Պարզ ե, վոր այս բոլոր խնդիրներն ինքնահոսով չեն կարող լուծվել։ Այս բոլորը կարելի յե լուծել միայն այն դեպքում, յերբ բոլոր կոլխոզնիկներն անինա-

պալքար կտանեն կուլակության մնացորդների, կորպիչների, գատարկապորտների և կոլխոզային բարիքը հափշտակողների դեմ։

ՊԱՇՊԱՆԻՐ ԲԵՐՔԸ ԱՉԳԻԴ ԼՈՒՅՍԻ ՊԵՍ

Կոլխոզում հացի պահպանության անմիջական պատասխանատվությունը կառավարության կողմից դրված և գաշտավարական բըիգակի վրա՝ բըիգաղիրի գլխավորությամբ։

Բըիգաղիրը պարտավոր է իր կոլխոզնիկներից նշանակել ցերեկված և գիշերված պահպաններ՝ դաշտերը հսկելու և իր բըիգաղի հացաբույսերը պահպանելու համար։ Հացահատիկը կալատեղում պահպաններու նպատակով, ամբողջ որվա համար նշանակվում են 2 հերթի պահպաններ։ Ինարկե, պետք ե նշանակել ստուգված կոլխոզնիկներին։ Արթուն պահպանության համար պատասխանատու յե բըիգաղիրը։ Բոլոր բըիգաղները և նրանց հերթավաճաններն ստուգվում են ձիավոր պահպանների կողմից, վորոնք ընտրվում են կոլխոզների վարչությունների կողմից վոչ ուշ, քան հացաբույսերի հաստևնացումից 10 — 15 որ առաջ։

Բըիգաղային պահպանումը պարտավոր է հետևել, վորպեսզի փչացումներ, հնձումներ, հրկիզումներ և գողություններ չլինեն։

Հացաբույսերը հնձելու ժամանակ և մինչև բերքահավաքի վերջը կողմնակի սայլերին չի թույլատրվում անցնել կոլխոզային արտերի միջով, ինչպես նաև չի թույլատրվում կոլխոզի արակի կողմից անցնող սալերը կանգ առնել ճանապարհի վրա։ Կողմնակի մարդկանց չի թույլատրվում նաև քայլել արտերի միջով և հասկեր հավաքել։

Բերքը պահպանելու գործում բրիդադներին մեծ սպնություն կարող են ցույց տալ Պաջը-Ավիաքիմի կազմակերպությունները։ Անցյալ տարի Պաջը-Ավիաքիմի մի քանի կազմակերպությունները ամենաակտիվ մասնակցություն ունեցան ձիավոր պահպանների և թեթև «հեծելազորայինների» աշխատանքը կազմակերպելու գործում, ոգնություն ցույց տվին և շուղներին և այն։

Պաջը-Ավիաքիմի անդամներից, հարվածայիններից, պահեստի հրամանատարներից, կարմիր պարտիզաններից, զորացրված կարմիր բանակայիններից, զորաբանակից զուրս զանգոններից, նախազինակոչիկներից ստեղծվեցին հատուկ խմբեր։ Նրանք համերաշխ և սերտ կերպով աշխատում եյին ՄՏ կայանների և սովորոների քաղբաժինների, կոլխոզների վարչությունների և կուսկազմակերպությունների հետ միասին։

Տեղ-տեղ Պաջը-Ավիաքիմի կազմակերպությունները բերքի պահպանության համար ոգտագործում եյին պաշտոնակատար շներ, աղամիներ և հեռախոսային իրեր։

Պաջը-Ավիաքիմի բազմաթիվ կոլխոզային և սովորոգային բջիջները կազմակերպում եյին բերքի պահպանության ջոկատներ, նրանց բաժանում եյին ողակների և առաջարկություններ եյին տալիս՝ սպասարկել կոլխոզային բրիդադները կամ սովորոգային բաժանմունքները։

Հանչպես եյին աշխատում ողակները նրանք պահպանում եյին հացահատիկը խուրձերում, դեղերում, բարդերում, կալատեղերում և փոխադրության ժամանակ։ Գիշերները կանգնում եյին պահակատեղերում և հասարակական ամբարների մոտ։ Հերթապահները 3 ժամը մի անգամ փոխվում եյին։

Գործը մարտական հիմքերի վրա յեր զրված, յուրաքանչյուր Պաջը-Ավիաքիմցի գիտեր, թե ինչ և ինչքան ե պահպանում, վորտեղ ե գտնվում իր պետք, ինչ պայմանախոս և պատասխան գոյություն ունի շրջելու և ստուգելու ժամանակ։ Հերթապահնությունը հանձնելիս փոխվողը գեկուցում եր փոխարինողին, թե ինչ ե հանձնում, ինչ դրության մեջ ե, ինչ գեղքեր են պատահել և ինչ ե արված։

Պաջը-Ավիաքիմցիները աշարությ կերպով հետևում եյին, փորպեսզի հարզի, ցողունների մօտ վոչ վոքչծխի, կրակ չվառի և այն։ Հերթապահ Պաջը-Ավիաքիմցիները պահակատեղում կանգնելու ժամանակ ձախ թեր վրա կրում եյին աչքի ընկնող սպիտակ նշան։

ՊՐՈԼԵՏԱՐԻԱՏԻ ԴԻԿՏԱՏՈՐԻԱՆ ԱՄՐԱՑՆԵԼՇ ԱՄԵՆ ՄԻ ԿՈԼԽՈԶՆԻԿԻ ՊԱՐՏՔՆ Ե

Յերկրորդ հնդամյակի, անդամակարգ սոցիալիստական հասարակակարգի կառուցման հնդամյակի համաշխարհային-պատմական խնդիրների իրականացման համար պայքարելու գործում, յուրաքանչյուր կոլխոզնիկ պետք ե բարձրացնի իր զգնությունը և պայքարի պրոլետարիատի դիկտատուրայի ամրացման համար։

Ամբացնել պրոլետարական դիկտատուրան — նշանակում ե ամբացնել նաև հեղափոխական որինականությունը։ Զե՞ վոր մեր յերկրում, մեր յերկրամասում գանգող կապիտալիստական տարրերի մնացորդները, կուլակության և սպիտակ գվարդիականների մնացորդներն որհասական դիմադրություն են ցույց տալիս կուսակցության և կառավարության միջոցա-

ոռւմներին: Կուլակային վոտնձգությունների, խորհրդային հասարակակարգի հիմքը հանդիսացող հանրային սեփականության գողացման և հափշտակության դեմ՝ պահանջվում ե ձեռք առնել ամենախիստ և վրձուական միջոցներ: Պրոլետարիատի դիկտատուրան շայլունահեղ և անարյուն, բռնի և խաղաղ, ռազմական և տնտեսական, մանկավարժական և վարչական համառ պայքար և հին հասարակակարգի ուժերի և ավանդությունների դեմ»: (Լենին)

Այդ պատճառով ել պրոլետարական դիկտատուրայի ամբացումը խորհրդային որենքները պահպանող ամեն մի կալվոզնիկի առաջին պարտականությունն և հանդիսանում:

«Մեր ժամանակվա հեղափոխական որինականությունն իր սուր ծայրով՝ ուղղված ե գողերի և մասարաններին, խուլգանների և հանրային սեփականության հափշտակիչների դեմ:

Ներկայումս հեղափոխական որինականության հիմնական հոգու կայանում ե հասարակական սեփականությունը պահպանելու մեջ, այլ վոչ թե մի ինչ վորքանում: Ահա թե ինչու պայքարը հասարակական սեփականության համար, պայքար ամեն տեսակի հնարներով և միջոցներով, վորամադրել են մեզ խորհրդային իշխանության որենքները, հիմնական խնդիրներից մեկն ե հանդիսանում: Պրոլետարիատի պողպատյան հզոր դիկտատուրա—ահա թե ինչ ե պետք մեզ այժմ, վորպեսզի ամբողջովին ջարդուփուր անենք մեռնող դասակարգերի վերջին մնացորդներին և խորտակենք նրանց գողային մեքենայությունները (մասինացիա): (Ստալին)

Վ. Ի. Լենինը, անողոք պայքար մղելով շահագործողների և նրանց դեմ, ովքեր անբան թափառում

և ցանկանում են ապրել ուրիշների հաշվին, ասում եր՝ ով չի աշխատում, նա չպետք ե ուտի:

Միանգամայն հասկանալի յե, թե ինչու նեղափոխական որինականության ամբողջ ուժը պետք ե ուղղվի նրանց դեմ, ովքեր հաշվառքը խառնելով, բերքի մասին սուտ տեղեկություններ կազմելով, աջակցում են այս պորտաբույծերին, ովքեր կոլխոզային հացի հաշվառումը վիճեցնելով, կոլխոզնիկներին խաբելով, հացը պետությունից թագներով, ոգնում են կուլակին:

Սոցիալիստական բերքի պահպանումը կազմակերպելու գործը յուրաքանչյուր գյուղխորհրդի՝ պրոլետարական տիկտատուրայի որգանը գյուղում — կենտրոնական ուշադրության առարկան պետք ե լինի: Փողովրդի թշնամիների՝ սոցիալիստական բերքի հափշտակիչների դեմ վճռական պայքար մղելը գյուղխորհրդի ամեն մի անդամի առաջնակարգ պարտականությունն և հանդիսանում: Խորհուրդները հանդիսանում են անդասակարգ սոցիալիստական հասարակակարգի կտորուցման խնդիրների շուրջը աշխատավորներին կազմակերպելու լավագույն ձևը: Ահա թե ինչու գյուղխորհուրդների նախագահներն ու անդամները պետք ե ղեկավարեն բերքի պահպանման միջոցառումները դեռ չհնածած ժամանակ կալատեղերում, ամբարներում փոխադրելիս, ամեն կերպ աշխատելով, վորպեսզի բոլոր կոլխոզնիկները մոռեկիզացիայի յենթարկվեն բերքի պահպանման համար:

Սրա համար ինչ ե հարկավոր անել:

Հարկավոր ե լավ գասավորել գյուղխորհրդի ուժերը և սահմանել նախագահնության և խորհրդի անդամների անձնական պատասխանատվություն՝ յուրաքանչյուր նախատեսնված միջոցառումը կիրառելու համար:

— Ողնել քաղբածիններին բերքի պահպանման «թեթև հեծելազորայինների» ջոկատներ կազմակերպելու գործում:

— Հսկել հաշվառքի և բերքի պահպանման ապարիգում աշխատող մարդկանց վրա (ձիավոր պահպաններ, կղողներ, սայլապաններ, հաշվարարներ, հաշվետարներ):

— Նախագահության անդամներին ամբացնել կալատեղերին՝ կալսումը ժամանակին կազմակերպելու և կալված հացահատիկը պահպաններու համար:

— Հացահանձնման ժամանակ կազմակերպել հացահանձնման վերաբերյալ պարասավորությունների կատարման ամենորյա ստուգում:

— Ստուգել, թե արդյոք «սև» ամբարներ չկան, թե արդյոք չփատակած հացահատիկը գաղտնի կերպով չի բաժանվում և այլն:

Գյուղիսորհուրդը պետք է ամեն կերպ աշխատի, վոր իր յուրաքանչյուր պատգամավորը հասկանա, թե սոցիալիստական բերքի խիստ պահպանումն ու հաշվառումը՝ նրա պայքարի այն հիմնական խնդիրներից մեկն ե, վոր նա մղում է հասարակական սոցիալիստական սեփականության պահպանման, ամրացման և ընդարձակման համար:

Գյուղիսորհուրդի յուրաքանչյուր անդամը պետք մասսաներին բացատրի, վոր կոլխոզնիկների բարեկենիցայի հակող շաբաթականի ճանապարհը — դա պետության և կոլխոզնիկների շահերի զուգակցումն է իսկ հացահանձնումը ժամանակին կատարելը հանդիսանում է կոլխոզների ամրացման վատահելի միջոցը, կոլխոզում ավագ խոզնիկի յեկամուտի ավելացման կայուն յերաշխիքը (միաժամանակ ձիավոր պահպան), վորը խոզնիկի յեկամուտի ավելացման կայուն յերաշխիքը (միաժամանակ ձիավոր պահպան), վորը

պարտավոր են կոլխոզնիկների գիտակցության մեջ Պահակախմբերի մեջ մտնում ելին կոմունիստներ,

ամրացնել այն համոզմունքը, վոր խորհրդային իշխանությունը թույլ չի տա, վորպեսզի դասակարգային թշնամիները նրանց կողոպտեն, վոչ վորքի թույլ չի տըրպելու, վորպեսզի մի աշխարին քիչ յեկամուտ տրվի լոկ այն պատճառով, վոր կուզակային վերջականապես չշախջախված մնացորդները և նրանց գործակալները շատ են գողացել: Մենք չենք կարող թույլ տար, վորպեսզի այն մենատառեները, վորոնք հրաժարվել են արտադրողական աշխատանքից, լքեն իրենց դաշտերն ու բանջարանոցները՝ ձրիակեր կյանք վարեն, գողասալով և գողացածով սպեկուլյացիա անեն:

Ահա թե ինչպես են կազմակերպել բերքի պահպանումը մեզ հետ մըցող չյուսիսային կովկասի Ոտքաղնենսկի ույայոնի մի քանի գյուխորհուրդները: Այսուեղ կազմակերպվել են սահմանական հաստատվում եր տեղական ստանիցայի խորհրդի կողմից:

Ստանիցայի հակող շտաբի անձնակազմն ամրացվում էր բերքահավաքի բոլոր ժամանակաշրջանի համար, և նա ինքն ել ամբողջովին պատասխանատու յեր բերքի պահպանմանը: Այս կազմը ուրիշ աշխատավում չեր ոգտագործվում:

Բերքը պահպանելու համար յուրաքանչյուր ստացությունը բարձրացնող միակ ժամանակաշրջանի հակող շտաբին կից կազմակերպված ելին պահակախմբեր (կոլխոզում ամեն մի բրիգադի համար վոչ պակաս, քան մի պահակախմումը):

Յուրաքանչյուր պահակախմումը բաղկացած էր 3 մարդուց, նույն թվում նաև ավագ խոզնիկի յեկամուտի ավելացման կայուն յերաշխիքը (միաժամանակ ձիավոր պահպան), վորը պարտավոր են կոլխոզնիկների գիտակցության մեջ Պահակախմբերի մեջ մտնում ելին կոմունիստներ,

կոմյերիտականներ, ակտիվիստներ, կարմիր պարտի-գաններ, փոփոխիկներ և հարվածային կոլլսոզիկներ:

Ստանիցայի հսկող շտաբներն ամբողջ ցանքսատարածությունները բաժանում եյին հողամասերի, և նրանցից ամեն մեկը հսկողության համար ամրացվում եր վրորշ խմբերի, վորոնք լիովին պատասխանատու եյին իրենց վատահած հողամասերի համար։

Յուրաքանչյուր պահակախումբն ապահովվում եր վրանով կամ մի ուրիշ ծածկոցով վատ յեղանակներից պաշտպանվելու համար։ Յուրաքանչյուր կովսող պարտավոր եր մնունդով ապահովել պահակախմբի կողինի կնքներին։

Պահակախմբերի պարտականությունն եր բռնել
և ուղարկել սատանիցայի հսկող շտաբին այն անձնու-
վորություններին, վորոնք յերևան եյին հանվում բեր-
քահավաքի ընթացքում կոլխոզային և ուրիշ աշխա-
տանքներում:

Հացահավաքի ժամանակ (հունձի, կալսի և փոխադրման ժամանակ) պահակախմբերն ամեն որ աշխատանքները վերջանալուց հետո, պարտավոր եյլից ցանքսատարածությունից հեռացնել այն անձանց, վորոնք աշխատանքով չեյին զբաղված։ Ցանքսերի միջով աննպատակ յերթևեկելին արգելվում եր։

Ստանիցայի հսկող շտաբը բերքի հավաքման, կալս-
ման ժամանակ, մանավանդ մութ գիշերներին, հսկիչ-
ներ եր ուղարկում ստանիցայի ցըջակայքերը:

Ստանիցայի հսկող շտաբները հացահատիկը կալ-
սիչի մոտից ելեվասոր և մթերակայան փոխադրելիս,
խիստ հսկողություն ելին կազմակերպում նաև ճա-
նապարհներ:

Գյուղիսորհը ի անդամները բացատրում ելին սոցիալստական սեփականության պահպանության

ողենքն այն մասին, վոր նա, ով փորձում ե գողանալ կոլլագային հասարակական բարիքը, ով խախտում ե սոցիալիստական սեփականության անձեռմիսելիությունը, այդպիսին ժողովրդի թշնամի յե հանդիսանում: Իսկ հասարակական գույքը հափշտակող ժողովրդի թշնամին, 1932 թվի ոգոստոսի 7-ին հրապարակված որենքի հիման վրա, դատապարտվում ե գընդակահարության՝ բոլոր ունեցվածքի բռնագրավումով՝ մերձնամեռմագուցիչ պարագաներումն ե, վոր գըն

Միայն մեղսացութը և տասը տալու դակահարությունը փոխարինվում է տասը տալու ազատազրկմամբ՝ գութի բռնապրավումով։

Պետական հանցագործ առ առաջ է
անձնավորությունները, վորոնք բռնություն են գոր-
ծադրում հասարակական գույքը պահպանողների հան-
դեպ կամ սպառնում են բռնություն գործադրել
Սրբ համար նույնպես պատժում են 5-ից մինչև 10
տարի ազատազրկմամբ, բանտարկելով կենտրոնացման
ճամբարում:

Այս տեսակի հանցագործների վերաբերմամբ ներկայում չեն եղած ամենալավ պատճենները:

Գյուղական գիտություն ամրացնելու համար պահանջվում է կարևորագույն մի խնդիր՝ պայքարել զորվում և կարևորագույն գրանցման և գրանով հենց պրակտիկական գիտառության ամրացման համար:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՈՐԵՆՔԸ ՈՒՆԵՎՈՐ ԿՅԱՆՔԻ
ԳՐԱՎԱԿԱՆ Ե

Յուրաքանչյուր կոլողողնիկ պետք ե հիշի, վոր հա-
ցահանձնման պլանի համաձայն պետությանը հանձն-
վում ե միայն հացահատիկի սահմանված քանակու-
թյունը և վոր մասցած մասը (ՄՏ կայանների մթե-
37

բավարձը տալուց, պետությունից վերցրած վորխառն վությունները վերադարձնելուց, սերմացուն ամբարելուց և կերային ֆոնդ կազմելուց հետո) մնում է կոլխոզնիկներին:

Հացահանձնման որենքում ճիշտ կերպով վորոշվում ե պետությանը հացահատիկ հանձնելու չափը, ցույց ե արված ժամկետները և արգելված են ամեն տեսակի հանդիպական պահներն ու լրացուցիչ առաջարրությունները:

Դրա համար ել զգալիորեն ուժեղացավ կոլխոզների բարձր բերքատվության համար մղվող պայքարը և կոլխոզները կազմակերպչական-տնտեսական տեսակետից սկսեցին ել ավելի ամրապնդվել:

Ընկ. Ստալինը Դնեպրովետրովսկի հարվածայինների հետ ունեցած զրույցի ժամանակ ասաց.

«Նշանակում ե կոլխոզնիկներն ունեն այն բոլորը, ինչ անհրաժեշտ ե ունելոր ազգելու համար: Նրանց հարկավոր ե մի բան ևս. կոլխոզում աշխատել աղուվար և պահպանել կոլխոզի բարիքը և յեթե բոլոր կոլխոզնիկները, բոլորը, այլ վոչ թե մեծամասնությունը, աշխատեն ազնվաբար, այն ժամանակ կողմուները կհեղեղվեն մթերքներով, նրանք կհեղեղվեն ամեն տեսակի բարիքներով, և մեր յերկիրը կդառնա աշխարհիս ամենահարուստ յերկիրը»:

Ընկ. Ստալինն այն ժամանակ ուղղակի ասաց, վորոնույնիսկ մի աշխարին 10—12 կիլոգրամ դեռ քիչ ե—հարկավոր ե ավելի, և կոլխոզնիկներն ավելին կունենան, յեթե նրանք կոլխոզում ազնվորեն աշխատեն»:

Ումնից ե կախված կոլխոզնիկների կողմից բարձր յեկամուտ ստանալը: Հենց իրենցից՝ կոլխոզնիկներից հարկավոր ե միայն ազնվորեն աշխատել իսկ հիմա յուրաքանչյուր կոլխոզ կարող ե արդեն պլանավորել իր

բերքը և արդեն շատ կոլխոզնիկներ հաշվել են, վորոնույնի աշխարին նրանք առատ յեկամուտ կատամանան:

Շատ կոլխոզներ և կոլխոզնիկներ դեռ անցյառարկ շատ լավ յուրացըրին այս որենքը և հուլիսին ժամկետից առաջ կատարեցին հացահանձնման տարեկան պլանը:

Վերցնենք, որինակ՝ Տիմաշևսկի ուայոնի, Մեղվեդովսկի ՄՏ կայանի բանվորակայուղական կարմիք-բանակի 15-րդ տարեդարձի անվան կարմիք բանակային կոլխոզը: Նա հաղթեց այն կոլխոզների հետ մըրկային կոլխոզը: Նա կայացած էյին կարմիք բանակացելիս, վորտեղ վերաբնակված եյին կարմիք բանակացելիս: Այս կոլխոզը ժամանակին վերջացըրեց հունձը և ժամկետից առաջ կատարեց հացահանձնման ամբողջ տարեկան պլանը:

Գիտագինսկի ՄՏ կայանի կրասինի անվան կոմունան հուլիսի 24-ին ավարտեց բերքահավաքը և 28-ին կատարեց հացահանձնման տարեկան պլանը:

Յեկայսլիսի կոլխոզների թիվը հարյուրավոր ե: Այս առաջավոր կոլխոզների կոլխոզնիկները ցույց տվին բարձր գիտակցության և որինակելի կարգահության նմուշները: Նրանք գործով ապացուցին, վոր հացը պետուրյան հանձնելը — յուրաքանչյուր կոլխոզնիկի առաջնաները պարտականությունն ե: Նրանք պարզ կերպով հասկանում են, վոր մենք պարտավոր ենք հացով ապահովելու հերոսական կարմիք բանակին, մթերքներ մատակարարելու արդյունաբերական բանվորներին, վորոնք գյուղի համար պատրաստում են մեքենաներ, մանուֆակտուրա և այլ ապրանքներ, վոր մենք պետք հաց և մթերքներ մատակարարենք նորակառուց հիմնարկների աշխատողակարգերին, պատրաստենք այս որենք գործարանների և ֆաբրիկաների համար հում մթերք և այլն:

յեղած կուսակցության և կառավարության միջոցառումները սաբուտաժի յենթարկողները:

Քաղբաժինները կոլխոզնիկների միջև ծավալեցին մասսայական բացատրական և քաղղաստիրակշական աշխատանք, ցույց են տալիս լավագույնների փորձը, ամրացնում են կոլխոզային տնտեսությունը, մերկացնում են կուլտակներին, յենթակուլակներին, կորդիչներին, ծույլերին, բողեկիկյան կոլխոզներում բողեկիկորեն կառուցում են հաճելի կուլտուրական կյանք:

Քաղբաժիններն այժմ բողեկիկյան համառությամբ ծավալում են սոցյալցումը յուրաքանչյուր կոլխոզի միջև, յուրաքանչյուր բըիգաղում՝ քաղհանի և բերքահավաքի նախապարաստումն արագ և լավ կատարելու համար: Յուրաքանչյուր կոլխոզնիկի պարտքն ե արձագանքել քաղբաժնի կոչին՝ արտադրանքի նորմաները բարձրացնելու, բերքահավաքի համար միահամուռ ուժերով և արշալույսից մինչև վերջալույսն աշխատելու մասին, հիշելով, վոր «որը մի տարի կկերակի»:

Վոչ մի ինքնահօս չպետք ե լինի աշխատանքում: Մեծ զգոնությունը և հոգատարությունը բերքի մասին՝ պետք ե դառնան յուրաքանչյուր կոլխոզնիկի պատվի դորձը:

Քաղբաժինները հսկայական աշխատանք են կատարում նաև բերքի պահպանումը կազմակերպելու ասպարիզում: Նրանք վոտքի յեն հանում վողջ կուսակցական, կոյերիտական և անկուսակցական ակտիվին, բոլոր ազնիվ կոլխոզնիկներին և կոլխոզնիկունիներին, բոլորին՝ մեծից մինչև փոքրը — ծերերին և պառավներին, կոլխոզային յերեխաներին և պիոներներին:

Կոլխոզային յերեխաները և պիոներները, փորոնք կազմակերպված եյին «թեթև հեծելազորի» ջոկատ-

ներում ՄՏ կայանի քաղսեկտորի և նրա առաջին պետ Շտեյնգարտի նախաձեռնությամբ, քաղբաժինների ղեկավարությամբ սովորեցին աշալուրը կերպով պահպաններ սոցիալստական բերքը: Անցյալ տարի «թեթև հեծելազորային» ջոկատներում կազմակերպված եյին 100 հազար կոլխոզային յերեխաները և պիոներները:

Մեր յերկրամասում կային հինգ հազար այդպիսի ջոկատներ, մոտ 20 հազար պատեր ըըիգաղներում: Յերեխաները սովորեցին ճանաչել դասակարգային թշնամուն և ծիավոր պահպաններին, պատերին ոգնում եյին մերկացնելու գողերին և հափշտակիչներին: Նրանք պահպանում եյին կալատեղերը, դաշտերը և այլն:

Քաղբաժինները հատուկ ուշադրություն եյին դարձնում կոլխոզային յերեխաների վրա. «թեթև հեծելազորայիններին» տրվում եյին կըծքի հատուկ նշաններ և թևի փաթաթաները: Նրանք աշխատանքի բակականաչափ լավ որինակներ ցույց տվին: Քաղբաժիններից շատերի պետերը, ինչպես, որինակի համար, Տերնովսկի, Ազովսկի, Մյասնիկյան, Ալեքսեևսկովսկի և այլ ՄՏ կայանները անձամբ զբաղվում եյին բերքի պահպանման համար կոլխոզային յերեխաներ և պիոներներ ջոկելու գործով, հրահանգներ եյին տալիս նրանց, բաժանում եյին ողակների միջև: Ջոկատներում մշակվում եյին ՄՏ կայանների յերկրային քաղսեկտորի կողմից բաց թողնված հուշագիրներ՝ կոլխոզային բերքի պահպանման ջոկատներ կազմակերպելու մասին, գոլոցներում անց եյին կացվում զրույցներ, համարյագլոցներում անց եյին կոլխոզային բըիգաղում պատրաստյուրաքանչյուր և ծերերի հեծելազորի» վրաններ և հսկիչ ված եյին «թեթև հեծելազորի» վրաններ:

Այս հուշագիրերում ասվում եր.

Կարողացիր ճանաչել թշնամուն: Իմացիր, վոր կու-
յակը, թափառաշրջիկը, սիմուլյանտը, կորզիչը նենդ
և խորամանդ են: Նրանք վոչ միայն իրենք են գո-
ղանալու, այլ նաև ամեն կերպ ոգտագործելու յեն
կոլլազնիկների և մենատնտեսների հետամեաց մասին,
յերեխաներին, ծերերին և պառավխերին՝ կոլլոզային
բարիքը գողանալու համար: Մի վստահիր նրան, վորի
վրա դու թեկուզ վորք չափով կասկածում ես:
Հայտաբերիր պատանեկական հեղափոխական գոյնու-
թյուն և կարողացիր ճանաչել կուլակին, սիմուլյան-
տին, կորզիչն և թափառաշրջիկին՝ ինչպես ել վոր
նրանք ձևանալու լինեն:

— Յեղիր աչալուրջ և արթուն: Ամեն կերպ ոգ-
սիր ձիավոր պահապաններին՝ պահակատեղերին՝ կոլ-
լիոզային հացը գողացողներին բռնելու գործում: Նա-
խազգուշացրու ձիավոր պահապաններին, թե յերբ և
վորտեղ կուլակը, գողը կարող են վսաս հասցնել կոլ-
լիոզի գույքին:

— Գրիր կոլլազի պատի թերթում և քաղբաժնի
բազմատիրածում, թե ինչ թերություն ես նկատել
դու: Հիշեր, վոր թերթը կուսակցության ամենասուր
զենքն ե գասակարգային թշնամու դեմ ովայքարելու
գործում: Անխնա կերպով խարազանիր բոլոր նրանց,
ովքեր չեն պայքարում հացի ամեն մի կիլոգրամը
պահպանելու համար:

Յերեխաներից շատերը յուրացրին այս ցուցմունք-
ները և հերոս գուրս յեկան այս մեծ գործում և ար-
ժանացան հասակավոր կոլլազնիկների պատվին և
հարգանքին: Վոչ միայն մեր յերկրամասի, այլ նաև
ամբողջ Խորհրդային Միության բոլոր պիոներները և
կոլլազային յերեխաները գիտեն, թե ինչ փառք ու
պատիվ ե վայելում պիոներ Միությա Գորդիենկոն՝ Ոլ-

գինսկի ստանիցայից: Առաջին անգամ նա յեր, վոր
ոգնեց բռնելու գասակարգային թշնամիներին, վո-
րոնչ գողանում եյին կոլլազի բերքը: Սրա համար
Երտյան պարզեատրվեց ժամացույցով, պիոներական
հագուստով և այլ նվերներով: Այն պիոներական ջո-
կատը, վորը կարողացել եր գաստիարակել այսպիսի
պիոների, պարզեատրվեց ուղիուցնդունիչով, գրա-
դարանով, վոր ու թմբուկով:

Ահա թե ինչ եր պատամում այդ դեպքի մասին
Միությա Գորդիենկոն.

— Մայիսի 1-ի անվան կոմունայում ինձ նշա-
նակեցին ձիավանի ոգնական: Յերբ ցորենն սկսեց
հասունանալ և նրա մեջ շատ «վորսորդներ» յերևա-
ցին, յես սկսեցի պահպանել բերքը և ձիով շրջել պա-
հակատեղերը:

Հուլիսի 3-ին, ինչպես միշտ, յես ձիով գնում եյի
գաշտով և տեսա, վոր հաճարի արտից յերկու կա-
նայք հեռանում են՝ յերկու պարկեր ուսերին դցած:
Յես իրենց հարցը, թե «ի՞նչ եք տանում»:

— «Խոտ»—պատասխանեցին: Յերբ յես նայեցի,
տեսա, վոր հաճար եր: Այն ժամանակ յես նրանց
առաջարկեցի ինձ հետ միասին գնալ միլիցիա, սա-
տարակացի ինձ հետ միասին գնալ միլիցիա, սա-
կայն նրանք բացարձակապես հրաժարվեցին և հայ-
տարարեցին թե—«քո ինչ գործն ե»: Այդ ժամանակ
յես գնացի կոլլազ, վերցրի մեր կոմունար վարչին
և բերի նրան գեպքի վայրը: Յեվ նրա ոգնությամբ
գողերը միլիցիա տարվեցին: Նրանք ինձ զանազան
խոսքեր եյին ասում, նետո խնդրեցին բաց թողնել
իրենց, ասելով, վոր կարել են, իբր թե, վոչ մեր կո-
լիքնեց, ասում են, վոր կարել են, իբր թե, վոչ մեր կո-
լիքնեց, ասում են, վոր կարել են, իբր թե, վոչ մեր կո-
լիքնեց, ասում են, վոր կարել են, իբր թե, վոչ մեր կո-

Քերքը: Մերկացնելով կալվողի հայի գողերին, յեսպարտավորություն եմ տալիս բերքի պահպանման համար կազմակերպել մեր կումունայի 30 յերեխաներին և լինել նրանց ղեկավարը:

ԳՈՂԸ ՅԵՎ ՀԱՓՃԱԿԻՉԸ— ԺՈՂՈՎՐԴԻ ԹԾՆԱՄԻՆԵՐՆ ԵՆ

Ի՞նչ մարդիկ եյին Միտյայի բռնած մարդիկ: Նրանք Մարիա Չումակովան եր, Նատալիա Պիլշչիկովան և նրա ամուսին Յեմելյան Պիլշչիկովը—սոցիալիստական բերքի հափշտակության ներշնչողները: Պիլշչիկովը 1918 թվից սկսած մինչև քաղաքացիական կռիմների վերջը ակտիվ կերպով կռվել և սպիտակ բանակի շարքերում:

Նա ծառայել ե գեներալ Կորնիլովի անձնական պահակախմբում, վիրավորվել ե Կարմիր բանակի դեմ յեղած կռվում և նրա դեմ կռվել ե նաև Լրիմում, ուր փախան սպիտակները չյուսիսային կովկասից և ուրիշ յերկրամասերից:

1932 թվի գեկանմբերին Յեմելյան Պիլշչիկովն առաջանից ծախծնելով իր ունեցվածքը, սողոկեց կոլխոզ: Սակայն թանգ նստեց կոլխոզի վրա նրա կոլխոզ մտնելը: Պիլշչիկովը սատկեցրեց կոլխոզի 20 ձիերին, 1500 ոռոքի արժեցող լավագույն ձին նա գողացավ և մորթեց:

Թագնվելով կոլխոզում, նա անցավ վիժեցնող աշխատանքի՝ սկսեց շարունակել հին պայքարը նոր ձեռով: Նա գտնում ե իրեն հավատարիմ ողնականներ—իր կին Նատալիա Պիլշչիկովային և Մարիա Չումակովին—ստանիցայից աջսորված և խորհրդացին իշխանության կողմից դատապարտված Զումա-

կովի կողմը, և ուղարկում ե նրանց հասկեր կտրելու: Նրանք յերկուսով միասին գողացան 32 կիրովամուկներ չհասած հացահատիկ, և բացի այդ, ահազին քանակությամբ հասկեր փչացրին:

Այս գործին վերաբերող բոլոր հարցերին դատարանում Պիլշչիկովը պատասխանում եր—«Զգիտեմ», «մոռացել եմ», «չեմ հիշում»: Նա «չգիտե» նույնիսկ, թե ինչքան ժամանակ գոյություն ունի խորհրդային իշխանությունը:

Ահա խորհրդային իշխանության և սոցիալիստական շինարարության վոխերիմ թշնամու լրիվ և իշկական պատկերը:

Սոցիալիստական իրավակարգը նոր մարդ ե ստեղծում. կոմունայի կողմից դաստիարակված Միտյա Գորդիենկոն 12 տարեկան պիոներ, վորը դեռ նոր ե փոխադրվում 5-րդ խումբը, հանդիսանում ե սոցիալիստական բերքի համար գիտակից մարտնչողը:

Տեմնելով դաշտում Պիլշչիկովային և Զումակովային, վորոնք մի ինչ վոր բան եյին տանում պարկերով, նա նրանց կողքից սառնասիրտ կերպով չանցավ, ինչպես այդ անում են ուրիշները — հասակավորները, և դասակարգային թշնամու դեմ մղվող պայքարում հանդես բերեց անհրաժեշտ հաստատակամություն:

Միտյա Գորդիենկոն հիմնովին յուրացրել եր այն, վոր սոցիալիստական սեփականությունը սուրբ ե և անձեռնմխելի և ազնվորեն կատարեց իր պարտքը:

Յերկրային դատարանի շրջիկ նստաշրջանը Յեմիլյան Պիլշչիկովին, վորպես վոխերիմ թշնամու, վորն ամբողջ ժամանակ ակտիվորեն պայքարել ե խորհրդային իշխանության և սոցիալիստական շինարարության դեմ, դատապարտեց 1932 թվի ոգոստափ 7-ի որենքի ամենախիստ պատժին—գնդականարության:

Մարիա Զումակովան և Նատալիա Պիլչչիկովան դատապարտվեցին յուրաքանչյուր 10-ական տարվա ազատազրկման՝ խիստ մեկուսացումով։ Սոցիալիստական բերքը հափշտակողներին վոչ մի խնայում չէ կարող լինել։

Միտյա Գորդիենկոյի որինակին հետեւեցին բոլոր ազնիվ կոլյոզնիկները, հասկանալով, վոր պետք ե դուրս գալ պահպանելու իրենց կոլյոզի բերքը։ Դասակարգային թշնամին և նրա արբանյակները ճարպիկությամբ են դիմակավորվում։ Կուլակը հաճախ վատ ե հագնվում, իրեն հիվանդ, հաշմանդամ ե ձեացնում, փորպեսզի կարեկցություն շարժի դեպի իրեն։

Դասակարգային թշնամին թե ինքն ե մասսարարություն անում և թե այդ բանին սովորեցնում ե նաև ուրիշներին։

Ահավասիկ կոնստանտինովսկի ռայոնի կոլյոզներից մեկից բերքը գողացողի՝ Պավել Միխայիլովիչ Շլչկովի իսկական գեմքը։ Նա հայտնի կուլակի ընտանիքից ե, մենատնտես, անցյալում ունեոր, սպիտակների մոտ ծառայել ե քաղաքացիական պատերազմի սկզբից մինչև վերջը, սպիտակ եմիզրանու ե։ 1929 թվին տուգանվեց՝ ցանքսը հարկից թագցնելու պատճառով։ 1931 թվին դատվեց՝ հացահանձնման պը.լանը չկատարելու համար։ 1932 թվի վերջում ազատվեց սոցիալական պաշտպանության միջոցի հետագա մեղադրանքից և վերադարձավ տուն։ Տեղ հասնելուն պես նա զբաղվեց կոլյոզային դաշտերի հասկերը կտրելու գործով, իրեն ոգնական վերցնելով 10 տարեկան վորդուն։ Նա շուտով բռնվեց կոլյոզի բանջարանոցում կարտոֆիլ գողանալիս։

Մեջյոտինսկի ռայոնի Գուլյայ-Բորիսովսկի ՄՏ կայանի ՎԵՐ.ի բանվորների անվան կոլյոզում քա-

ղաքացի Պրիեվսկուն հանձնաբարված եր քաղհանել ցորենի շուրջը գտնվող մոլախոտերը։ Սակայն, մոլախոտերը հնձելու փոխարեն, Պրիեվսկին, գիտակցաբար, մասսարարության նպատակով, հնձեց 3 հեկտարից ավելի զուտ ցորեն։ Հարցաքննության ժամանակ պարզվեց, վոր Պրիեվսկուն այս վասարարական, հականեղափոխական գործողության համար համոզել եր ունեոր Միքոշնիկովը, վորը կորզողության և կոլխոզային աշխատանքին հանցագործ վերաբերմունք ցույց տալու համար՝ 1932 թվին դուրս եր արված կոլյոզից և վորը մի անգամ արդեն դատի յեր յենթարկված կոլյոզի աշխատանքին վասարարական վերաբերմունք ցույց տալու համար։

— Յերբ հասկերն ամեն, վոչնչացրու նրանց գլուխնած, անասուններին բաց թող արտում արածելու, կալսելու ժամանակ գողացիր։ Մենք ինչըան շատ վաս հասցնենք, այնքան ավելի շուտ կքայլայվեն կոլխոզները։ — այսպես Միքոշնիկովը Պրիեվսկուն դրդեց վասարարություն անել։

Կրիմսկի ռայոնի Մելիխովե գյուղում ցորենի հասկերը կտրելով զբաղվում եր կուլակի կին Տվյորդոխւերովան։

Բյուրուխովեցկու ռայոնի «Բեղրոժնիկ» և Շեվչենկոյի անվան կոլյոզներում բռնվեց սպիտակ գվարդիական ընտանիքից գող Պլյուգը նա գործում եր դատարկապորտ Պոռշինկովի, Բուբլիկի, Դոնցոյի և Տրոֆիմենկոյի հետ։

Բնորոշ գեպք տեղի ունեցավ նաև Մորոզովսկի ռայոնի Նովոպավլովսկի ՄՏ կայանի «Ոբշչի տրուդ» կոլտնտեսության մեջ։

Ահա թե ինչ եր պատմում սրա մասին պիոներական յերկրային հավաքում ցանքսերի վչացման դեմ

պայքարին մասնակցող թեթև հեծելազորային Դիկոնենկոն:

— Յես ընտրված եյի «թեթև հեծելազորի» բրիգադային ջոկատի դեկավար:

Դեպքը պատահեց ողոսառուի 17-ին, չենց վոր արևը բարձրացավ, մենք դուրս յեկանք պահակատեղ՝ կես ժամ շանցած, մենք նկատեցինք, վոր մեր արտի ծայրին մի ծերունի ձորակի վրայով քշեց կովին: Մենք սկսեցինք դիտել: Տեսնում ենք, վոր կովի հետևից ձորակի վրայով դեպի ցորենի հասկերը և խուրձերն են գնում յերեք հորթեր: Կովն սկսեց պազերով ցըել խուրձերը, իսկ հորթերն սկսեցին տրորել հասկերը: Սյդ տեսնելով, մենք վագեցինք դաշտ, հավաքեցինք կովին ու հորթերին և քշեցինք դեպի դյուդ՝ հանձնելու կոլխոզի վարչությանը, վորպեսզի վերջինս արձանագրություն կազմի և տերերից փասի համար տուգանք վերցնի:

Անասուններին մենք բավականին արդեն քշել ենք, յերբ հանկարծ լսում ենք, վոր մեր հետեւից մեկը վազում և չսափած խոսքերով հայհոյում: Նայեցինք հետեւ և տեսանք, վոր վազողը մենատնտես իւան Գլադչենկոն ե, հորթերից մեկի տերը:

Գլադչենկոն գոտին արձակեց, ձեռքով շարժումներ և անում և սպառնում:

— Վ՞րաեղ եք քշում անասունին: Բաց թողեք, թե չե կծեծեմ.

Մի քանի աղաներ վախեցան, մանավանդ աղջիկները: Բայց յես և ուրիշ յերեք տղաներ—Վասյա Մարինչենկոն, Վասյա Ժուրգեղան և Ոսյա Պուգաչը—շվախեցանք: Մենք շարունակեցինք անասուններին քշել դեպի վարչություն: Իսկ Գլադչենկոն արդեն մոտենում եր մեզ: Բայց

մենք շարունակում ենք մեր գործը և անասուններին քշում ենք դեպի դյուդը:

Գլադչենկոն հասավ մեզ՝ շունչը կտրած և կատաղած: Գոտու ծայրով մի անգամ հասցրեց թիկունքիս: Հարվածը կրակի նման այնպես վառեց, վոր քիչ մնաց լաց լինելի, իսկ Գլադչենկոն շարունակում եր իրալ հետեւից հարվածել: Գոտու ծայրը կպավ ականջիս և այնպիսի ցավ պատճառեց, վոր ել չեմ կարող ասել:

Իսկ Վասյա Մարինչենկոն այդ ժամանակ անասունը քշում եր առաջ: Գլադչենկոն տեսնելով, վոր անասունին քշում են, ինձ բաց թողեց և վազեց Մարինչենկոյի հետեւից: Հասավ, նրան զլորեց գետին և սկսեց ծեծել: Յես վեր թռա, տեսնում եմ, վոր գյուղից արդեն հեռու չենք, և թեև մարմինս սաստիկ ցավում եր, այնուամենայնիվ վազելով հասա անասուններին:

Գլադչենկոն Վասյային բաց թողեց, կատաղի հայհոյանքներսկ հարձակվեց ինձ վրա և սկսեց անխնակերպով ծեծել ինչքան վոր ուժ ուներ: Իսկ այդ ժամանակ Վասյան վեր թռավ տեղից և անասուններին քշեց: Մեզ մոտ վազելով յեկավ մայրս, նա կոլխոզում աշխատում եր վորպես բրիգադիր: Մենք յերեքով մալրս, Վասյան և յե՞ լսլեցինք Գլադչենկոյից կովը և 2 հորթերը, իսկ ինքը Գլադչենկոն փախավ:

Ամբողջ յերեկոն և հետևալ որը յես ցավից տանջվում եյի, իսկ յերեկոյան այնուամենայնիվ յես նորից գնացի պահակատեղ՝ մեր կոլխոզային բերքին հսկելու:

Բարձր զգնություն յերեան բերին նաև Տարասովսկու ոայնի կուրնո-Լիպովսկի ՄՏ կայանի ջոկատները: Այնտեղ ջոկատները դուրս եյին դալիս հերթականության՝ արևը մտնելուց առաջ և վերա-

դառնում եյին ուշ գիշերին։ Բացի դրանից, գիշեր ժամանակ խմբովին, յերբեմն շրջում եյին դաշտը՝ ստուգելու և փշացումները կանխելու համար։

ԲՈԼՈՐ ՄԻԶՈՑՆԵՐՈՎ ՊԱՇՊԱՆԵԼ ԲԵՐՔԸ

Եերքի պահպանման համար ստեղծված «թեթև հեծելազորի» ջոկատները լիովին արդարացրին իրենց։

Կուլակը, դատարկապարտը, կորզիչը և ուրիշ վնասարար տարրերը, ինչպես տեսնում ենք, գործադրում են հափշտակության բոլոր միջոցները—գողություն, փշացում, հասկերի խուզում և այլն։ Սա դեռ բորբը չե։

Հանցանքի վայրում բռնված դասակարգային թըշնամին հաճախ համառ զիմաղրություն ե ցույց տալիս, իսկ յերբեմն ել տերըորիստական ակտեր ե կատարում։

Որինակի համար, Սլավյանսկի ռայոնի կրամնուարմեյսկայա ստանիցայում կուլակի վորդի լիսենկոն, վորը 1930 թվին դատապարտության եր յենթարկված հականեղափոխական ազիտացիայի համար, բռնվեց գողացած կոլխոզային հացահատիկի հետ միասին։ Միլիցիայի մոտ տանելիս, ճանապարհին նա հարձակվեց իրեն ուղեկցող կոլխոզնիկի վրա և փորին մահացու հարված հասցընց։

Կիսլյակովսկայա ստանիցիայում պիոներ Ստանյուշենկովն արտում նկատեցին սպեկուլյանտ կաշոկարովային, վորը գողացած հասկ եր տանում։ Գողը հարձակվեց նրանց վրա և գետին վլորեց։ Սակայն պիոներները կարողացան հրավիրել կոլխոզի սպահնետակտի ուշաղրությունը և կաշկարովան ուղարկվեց միլիցիա։ Նույն ստանիցիայում դատարկապորտ

Ոմելչենկոն, վորը հասկեր եր գողացել, հարձակվեց պիոներ Տրոֆիմենկոյի վրա և սկսեց ծեծել Բայց կոլխոզնիկները խլեցին նրա ձեռքից պիոներին և բռնցին Ոմելչենկոյին։

Կային մարդիկ, վորոնք այս փաստերով վախեցնում եյին յերեխաներին, փորձում եյին արգելք լինել բերքի պահպանման համար ստեղծված պիոներական շարժումը ծավալելու գործին։

— Հարկավոր չե յերեխաներին ներգրավել այս գործում—ասում եյին նրանք,—վորովիետե ցանկացած զողը, ցանկացած յենթակուլակը յերեխաներին իրենց պահակատեղերից կփառի և նույնիսկ կծեծի։

Տեմբյուկի ՄՏ կայանի կոլտնտեսություններից մեկում, վորն Սնանեա համոզում եր յերեխաներին, վոր նրանք հրաժարվեն բերքը պահպանելուց և վախեցնում եր նրանով, վոր դաշտերում թափառում ե մի ինչ վոր աննորմալ պառավ, դանակը ձեռքին և հարձակվում ե տղաների վրա։ Բայց «թեթև հեծելազորայինները» չվախեցան և հենց նույն որը դաշտ գնացին և բռնեցին մի գող կոչ։

Ճիշտ ե, հսկիչների վրա հարձակվելու դեպքերը շատ կոլխոզներում են յեղել։ Պորոշինակի ՄՏ կայանի կոլխոզների մեկում պիոներ Պետյա Դմիտրիկի կողմից բռնված գող նենաշեան հարձակվեց նրա վրա և ձեռքն ամուլ կծեց։ Սակայն Պետյան, վորը ձեռափայտով պաշտպանվում եր, ահազանդ բարձրացրեց և նրան ոգնության վազեցին իր ընկերնեցը, վորոնց հետ միասին վոճարգործին միլիցիա։

Իսկ Սկելնու ՄԵշկինսկու անվան ՄՏ կայանի կոլխոզում տեղի յե ունեցել բերքը պահպանող պիոներներին կազմակերպված կերպով ծեծելու մի դեպք։ Այնաեղ պիոներներ Ա. Գլադկովը և Մ. Սամսոնովան

հանցանքի տեղում բռնեցին գող՝ հայտնի դատարկաւպորտ Ա. Մեծկովին։ Յերբ նրան բերին 3-րդ ըրբ-դադը, այնտեղ նրանց հանդիպեցին գող Անտոնովի գործակիցներ Ն. Ավոնոմովը և Պ. Իլյուշենկոն, վորոնք սկսեցին յերեխաներին ծեծել։ Ոգտվելով իրարանցումից, գողը փորձեց թագնվել, բայց պիոներները, չսայած ցավից տանջվում եյին, այնուամենայիվ սկըսեցին հետեւ գողին յեւ վերջի վերջո բռնեցին նրան արեվածալի ցանխերի մեջ։

Առաջավոր ջոկատների որինակով, դասակարգային թշնամու մեքենայությունների դեմ պայքարեցին հազարավոր պիոներներ։ Թշնամու տերրորիստական ակտերն նրանց չի սարսափեցնում։ Չնայած գողերի և հաշտակիչների դիմադրության, կոլխոզային յերեխաները առանց վախենալու բռնում եյին հափտակիչներին։

Կորենովսկի ուայոնի կ.-Մալեվաննի գյուղակում կոլխոզային յերեխաներ Վանյա Գոլոբորոդկոն և Վանյա Զուբը բռնեցին մի գող կոնջ Մատրյոնա Կվիտակոյին։ Նա փորձեց նրանց հրապուրել նվերներով, իսկ յերբ այդ բանը յերեխաների վրա չազդեց, նա սկսեց սպառնալ, բայց յերեխաները չվախեցան և նրան բերին միլիցիա։

Իրամսողարի ուայոնի Դինսկայա ստանիցայի «Պուտս սոցիալիզմա» կոլխոզում, յերեխաները, նախ քան գողին միլիցիա տանելը, ստիպեցին նրան աշխատել։

— Գողանալու մեջ դու վարպետ ես, — ասում են նրանք, — ապա ցույց տուր, թե ինչպես պետք ե աշխատել Բոնված գող կանանցից մեկն սկսեց քաշը և հեծելագորային։ Պետրուսենկո Մառուսայի մազերից, բայց վերջինս սուլիչով ողնություն կանչեց և կտի վոճագործին տարան վարչություն։

Ուրագնո-կուբանսկի ՄՏ կայանի տաս տարեկան պիոներունի Ֆիլիպովա Անյան «Մվարողնի արուել» կոլխոզից, անձամբ բռնեց յերեք կուպակների — իվան վասիլյավին, Պավլ Ոսիպենկոյին և Ֆեղոր Տրուբենենկոյին և վերցրեց նրանցից գողացված հացահատիկը։

Եյս փորձերից մենք տեսնում ենք, վոր չկա մի այնպիսի ուժ, վոր կարողանա խախտել նոր սերնդի — պիոներների և կոլխոզային յերեխաների — սոցիալստական բերքի պահպանման հերոսների բարձր գիտակցությունը։

Գողերին և ձրիակերներին աչալը ջորեն հետեւում են նաև առաջավոր կոլխոզնիկունիները։

Յեթե առաջ վորեւ և մեկը, թերագնահատելով կնոջ գերը բերքի պահպանման ասպարիզում, ծաղրում եր նրանց, այժմ համոզվում ե, վոր կոլխոզնիկունիները դարձել են հանրային սոցիալստական սեփականության գիտակց և առաջավոր պաշտպաններ։

— Նրանցից վոմանք, — ինչպես ասել ե ընկ. Կալինինը, — կոլորդ են պատում կոլխոզների համար։

Ահա մի շարք փաստեր, վորոնք ցույց են տալիս կոլխոզնիկունիների գիտակց վերաբերմունքը դեպի կոլխոզային բարիքը, դեպի նրա պահպանման համար մղվող պայքարը։ Բաղբաժնների աշխատողները պատմում եյին, վոր կորենովսկի ուայոնի Ձերժինսկու անվան կոլխոզի 3-րդ ըրիգադում կոլխոզնիկունիները շնորքով կալսիչների աշխատանքի վրա կազմակերպեցին հսկողություն։ Յեղել ե դեպք, յերբ կորոր Յեպեցին հսկողություն։ Յեղել ե գետք, յերբ կորոր Յելենա անունով մի կոլխոզնիկունի (նրան նախկին ամուսինը դահիճ ե յեղել գնդակահարված ե 1929 թվին) խորամանկություն արագ, իր փեշերի տակ կարելով 5 — 6 կիլոդրամ տարողությամբ մի պարկ։ Վոչ

վոք չեր կարող գուշակել, վոչ բըիգադիրը, վոչ կշռողը,
վոչ պահապանը: Բայց կանայք իսկույն նկատեցին, վոր
կորոբը ինչ վոր տարորինսակ ե քայլում: Մի կողմ կան-
չեցին և գուրս բերին գողացված հացահատիկը:

Յեղել ե և այսպիսի դեպք. Չերժինսկու անվան
կոլխոզի 4-րդ բրիգադում կոլխոզնիկունիները նկա-
տեցին, վոր կոլխոզնիկ Զիկովը գրպանները գարփով
լիքը լցրեց: Կանայք նրան բռնեցին հանցանքի վայրում:

Պիմորսկու-Ախտարսկի ռայոնի Յեղենկոյի ան-
վան կոլխոզում մենատնտես Բոնդարենկո Վերան գո-
ղությամբ եր զբաղվում: Առաջին բրիգադի կոլխոզ-
նիկունի Մախնովսկայա Յեղոլիխան բռնեց նրան և
բերեց բրիգադիրի մոտ, գողացած հացահատիկի հետ
միասին:

Հենց նույն ռայոնի մի այլ գյուղում կոլխոզնի-
կունիները հետեւում եյին գող մենատնտեսունի Զուր-
սինա Պ. Ա.-ին, վորը գարի յեր գողացել և նրան բըռ-
նեցին այն ժամանակը յերկրորդ անգամ վորսի
գուրս յեկավ:

Շախտինսկի ռայոնի Գրուշևսկի կոլխոզում կոլ-
խոզնիկունի Վոլոգինա Վերան ձիավոր պահապանի հետ
միասին բռնեց գող մենատնտեսունի Սոլիխինային:

Տիխորեցկի ռայոնի Լեվանգովսկու անվան կոլխո-
զում Բոչորովա Ոլգան հետապնդեց «խուզիչ» Պետր
Մախնենկոյին և ողնեց կոլխոզի վարչությունը նրան
բռնելու գործում:

Վորոնեժժակայա ստանիցայի կոլխոզում կոլխոզնի-
կունիներ՝ Ռադիոնովա Յեկատերինան և Զեխովա Զի-
նայիդան դաշտում բռնեցին գող Վորոբևային և բե-
րին միլիցիա, չնայած վոր նա համառ դիմադրություն
եր ցույց տալիս: Մրա համար նրանք պարզեատրվե-
ցին քաղբաժնի կողմից:

62 տարեկան պառավ կոլխոզնիկունի Գլուբենկոն
(Խոժդիստվենսկի ՄՏ կայանից) ասում եր քաղբա-
ժնեցիներին.

— Վորպիսզի բերքը շուտ հավաքվի, վորպեսզի
հացահատիկը պահպանվի, դրա համար յես հարվածա-
յին դարձա: Մեր կառավարությունն ուզում ե, վոր
մենք լավ ապրենք, քաղբաժնն ողնում ե մեզ, հիմի
մենք ինքներս պետք ե աշխատենք դրան հասնելու
համար Մենք գիշերն ել պետք ե աշխատենք: Յես
ըոլոր պառավմերին դաշտ կերեմ և պետության հան-
դեպ ունեցած հացահանձնման առաջադրությունը ժամ-
կեպից առաջ կկատարենք:

Նրա բրիգադն իսկապես վոր գիշերն աշխատում
եր և այստեղ հացի գողացման դեպքերը դադարեցին:

Կոլոզիսում կարող են լինել նաև խմբակային կանայք:

Որինսկի համար, կրամնողարի ռայոնի Նովո-Մի-
շաստովսկայա ստանիցայի դաշտում բռնվեց վոմն կու-
լակ Բեդնին, վորը փախել եր աքսորից: Մի կուլակի
կնոջ և յերկու յենթակուլակ մենատնտեսունիների
հետ միասին նա սիստեմատիկորեն խուզում եր հաս-
կերը: Յերբ խուզարկեցին նրա բնակարանը, պարզվեց
վոր նա արդեն 11 պարկ հասկ եր գողացել և մի
ցենաներ ել կալսել եր:

Յերբեմն կուլակի աղեցությանը յենթարկվում
են նաև առանձին կոլխոզնիկները: Ընկ. Լենինը գրել
ե, վոր մարդիկ իրենց սեփականատիրական մանր-
բուրժվական սովորություններից ազատվում են վոչ
թե մայրատվածածնի հրամանով, վոչ թե լողունգով,
բանաձեռվ, դեկրետով, այլ միայն մանր բուրժվական
սպազմությունների դեմ յերկարատև և դժվար մաս-
այական պայքար մղելով:

Լավագույն կոլխոզնիկներն իրենք են մղում այս

մասսայական պայքարը և անցյալ տարի իրենց միջից
բռնեցին բավական թվով հափշտակիչների:

Որինակի համար, կրապոտակինի ույանի «Վոզրոժ-
դեսիյե» կոլխոզում կոմբայնը սարքող Բարիկինսկին
ուղեց ոգտվել և բեռնավորելու համար կոմբայնը
կանգնեցնելիս, դիտմամբ ամբողջ հացահատիկը կոմ-
բայնից չղատարկեց: Նա մնացած հացահատիկը կա-
մացուկ լցրեց պայուսակը և պատրաստվեց տանել,
բայց այդ բանը չհաջողվեց և նրան բռնեցին:

Յերբեմն կուլակային ճանապարհով գնում եյին
նաև կոլխոզնիկների աւանձին ղեկավարները, վորոնք
գաղտնի կերպով, գիշեր ժամանակ կազմակերպում
եյին հացահատիկի կալսում և ծեծած հացահատիկն
ուղարկում եյին ջրաղաց՝ պետությանը չհանձնելով
վոչ մի կիլոդրամ: Այսպիսի վերասեռվաճները և կու-
լակի գործակիցներն արթուն կոլխոզնիկների կողմից
մերկացվում և խիստ պատասխանատվության եյին
յենթարկվում:

ՈԳՏԱԳՈՐԾԵՆՔ ԱՌԱՋԱՎՈՐՆԵՐԻ ՓՈՐՁԸ

Անցյալ տարվա որինակով յերկրամասում պետք
ե կազմակերպվի բերքի պահպանում: Չե վոր մենք
արդեն հիանալի փորձ ունենք, վորը պետք ե ամրաց-
նել և այս տարի: Շատ ույաններում, կոլխոզային
ակտիվի հետ միասին մշակված եյին սոցիալիստական
սեփականության համար պայքարելու գործնական մի-
ջոցառություն: Այս դորձում որինակ կարող են հան-
դիսանալ Աղիկեյի ազգային մարզի մի քանի կոլ-
խոզները, վորտեղ հատուկ կոլխոզային պահպանու-
թյունն ուներ ճիշտ հրահանգներ:

Ահա թե ինչ եր ասվում այսպիսի հրահանգում.

Հատուկ կոլխոզային պահպանության հիմնական-
խնդիրն ե,—պահպաններ հացահատիկի շտեմարանները,
պահպատային շենքերը, գյուղատնտեսական ինվենտա-
րը, ձիախոռները, անսունների գոմերը, հավաքած
գյուղատնտեսական մթերքները, ցանքսերը, բանջա-
րանոցները, խոտի ղեղերը, հացարույսերի ղեղերը,
կալատեղերը, կալսիչները, ինչպես նաև պահպաններ
հացահատիկը կալատեղից մինչև շտեմարաններ հասց-
նելու գործը, պահպաններ հավաքակումից, այրումից,
փչացումից, մնացարարությունից և այլն:

Պահպանները նշանակվում են հարվածային կոլ-
խոզնիկներից, կոմյերիտականներից, կուսակցական-
ներից, նախկին կարմիր պարտիզաններից, վորփխիկ-
ներից, մինչզորակոչիկներից, ակտիվիստներից, վորոնք
պատավում են կոլխոզի մնացած աշխատանքներից:

Պահպանության վարձքը հաշվվում ե աշխարերով:

Ընդհանուր ղեկավարությունը գործնականում կի-
րառություն պահպաններին պահակտաեղերի միջև բա-
ժանելու և հսկողություն կատարելու համար և այլն,
յուրաքանչյուր խումբ ունի իր պետը, վորը նշա-
նակվում ե ամենահեղինակավոր հարվածային կոլխոզ-
նիկներից: Պահակախմբի պետն իր մոտ ունի պահ-
պանների ցուցակը, գիտե նրանց բնակության տեղը:

Պահպանները ջոկվում են 20 տարեկանից վոչ
պակաս և 40 տարեկանից վոչ բարձր հասակ ունե-
ցող, ֆիզիկապես առողջ անձնավորություններ: Թեկ-
նածուները ընտրվում են համակոլխոզային ժողովնե-
րում, և հաստատվում են կոլխոզի վարչության և
գյուղխորհրդի նախագահության կողմից:

Պահպանների թիվը վորոշվում ե կոլխոզի տրն-
տեսության պահանջների և ուժերի դասավորության
պայմաններում այն հաշվով, վոր ընդունվեն բոլոր

յերթեեկության ուղիները, գետերի վրայից անցնող տեղերն ու ճանապարհները և միաժամանակ պահակներ դրվեն բնակատեղերում:

Անազանդի ժամանակ պահակները հավաքելու համար, կոլխոզի վարչության շենքում հերթապահությում են նշանակվում:

Կոլխոզային պահապահության ընդհանուր ղեկավարության համար, կոլխոզի վարչությունը ջոկում են վարչության անդամներից մեկին, վորը լիովին պատասխանատու պիտի լինի այդ գործի համար:

Յուրաքանչյուր պահապահն և պահակախումբ ամբողջությամբ վերցրած՝ պատասխանատու յէ իրեն հանձնված կոլխոզային գույքի անվասության համար:

Յուրաքանչյուր պահապահնի համար արվում են մեկ ձի, վորի համար նաև լիովին պատասխանատու յէ, ոգտագործելով նրան պահապահության կարիքների համար:

Պահակախումբն իր աշխատանքը զուգակցում են հրդեհաշեջ խմբերի հետ, ըստ վորումնախապատրաստվում են գործողության պահանջեր, հրահանգներ և այլն:

Բերքի պահապահման հետաքրքիր փորձ ունի նաև Լեռնո-Կալիստինսկու ռայոնի Ա.-Լողովսկի ՄՏ կայանի քաղբաժինը: Անա թե ինչ եյին պատմում քաղբաժիններն իրենց փորձի մասին «Բոլշևիտսկայա սմենա» թերթի միջոցով.

Բերքի պահապահման մասին կայացած Յերկրկոմի վորոշումից, Միտյա Գորդիենկոյի քաջագործությունից հետո, վորը հայտնի դարձավ ամբողջ յերկրամասին, մեր ՄՏ կայանի կոլխոզների պիոներները կազմակերպեցին «թեթև հեծելազորի» ջոկատներ:

Ջոկատների կազմակերպման սկզբնական որերին կոլխոզներում անցկացվեցին պիոներների և կոլխոզային յերեխաների հավաքներ, վորտեղ նշվում եյին

ջոկատների աշխատանքի ձևերը: Բերքի պահապահման աշխատանքի հիմնական մասը դարձավ պիոներական վրանի կազմակերպումը: Յուրաքանչյուր թեկնածությունը քննելուց հետո, ընտրում եյին լավագույն սպիոններներին և կոլխոզային յերեխաներին և ուղարկում եյին դաշտ՝ հացահատիկը պաշտպանելու համար:

Դաշտում վրանները կազմակերպված եյին յուրաքանչյուր բրիգադում: Ամեն մի վրանում ապրում և աշխատում եյին 5 լավագույն պիոներներ և կոլխոզային յերեխաները: Վրանները կառուցվում եյին այսպես. 3 մետր յերկարություն, 25 մետր լայնություն և 2 մետր բարձրություն: Փայտից կազմված «կմախքը» ծածկված են յեղեգնով կամ հարդովի: Յուրաքանչյուր վրան ունի 3 ճանապարհորդական մահակալ, մի ջրի տակառ և 1 կերակրի կաթսա: Նրամեջ աշխատող ամեն մի պիոներ ունի առանձին յերեսսրբիչ, սապոն, ատամիափոշի, խոզանակ, պնակ, գլուղար պատառաքաղ, դանակ, բահ, կացին և մուրճ, այսինքն՝ այստեղ կենտրոնացված են այն ամենը, ինչ անհրաժեշտ են դաշտում յերկար ապրելու համար:

Յերեխաները հերթապահություն են անում հետեւյալ կարգով. ցերեկը հացը պահպանում են յերկու մարդք, գիշերը՝ 3: Հերթափոխությունից առաջ զեկույց-տեղեկություններ են տալիս գործերը բռնելու մասին և այլն: Հափշտակիչներին բռնելու աշխատանքի հաջողությունը կախված է ձիավոր պահապահների հետմշտական սերտ կապ ունենալուց:

Ահա այս ջոկատների գործունեյության մի քանի որինակները.

«Նովիյ տրուդ» կոլխոզում, կարճ ժամանակամիջոցում բռնվել են 9 գող, «Կոմբայն» կոլխոզում—4, «Նովիյ բիտ» կոլխոզում՝ 5 և այլն: Յուրաքան-

Հյուր վրան իր առաջ խնդիր եր դրել — թույլ չտալ վոչ մի հասկ կտրելու: Յեվ այս խնդիրը պատվով եր կատարվում:

Բոլոր պիոներները մեծ լրջությամբ եյին վերաբերվում իրենց աշխատանքին: Որինակի համար, «Կասանիյ Ոկտյաբր» կոլլոզի պիոներական վրանին խնդրագիր ե տալիս մենատնտեսի վորդի 13 տարեկան իվան կուցեմախան, խնդրելով ընդունել իրեն բերքի պահպանման աշխատանքում: Տղաները նրան հարց են տալիս. — «Իսկ յեթե դու քո հորը բռնես հասկերը գողանալիս, ինչ պիտի անես», իվանը լուռում ե: Հարցը նորից են կրկնում: Իվանը նորից ե լուռում: Յեվ պիոներական վրանը միաձայն վորոշեց — նրան չփառահել կոլլոզային հացի պահպանությունը:

Լավագույն պիոներները հաստատ կերպով յուրացրել եյին, վոր սոցիալիստական բերքի պահպանումը պատասխանատու և պատվավոր գործ ե: Քաղքացինի աշխատողները Պողյոլկովի անվան կոլլոզի (Պերսիանովի ՄՏ կայան) պիոներ Յեգորին հարց տվին:

— Արդյոք դու հացի բոլոր գողերին ես բըռնելու:

Վերջինս առանց շփոթվելու պատասխանեց.

— Բոլորին բռնելու յեմ անխնտիր կերպով: Նույնիսկ յեթե հորս և մորս նկատեմ գողության մեջ, ձեզ կհայտնեմ:

Մի ուրիշ պիոներ՝ Սորոկինը «Կրամայա» Դուքրավա» կոլլոզից (Պերսիանովկայի ՄՏԿ) մի անդամ կալատեղը պահպանելու ժամանակ նկատեց, վոր իր հայրը գրպանում հացահատիկ ե լցնում: Նա իսկույն հայտնեց կուսկազմակերպիչին: Հորը բռնեցին և նրա գողությունը հաստատեցին:

Նույն ուայոնի կորենովսկայա ստանիցայում, պիոներուհի Սոլոդուպովան նկատեց, վոր իր հայրը հասկերի գողությամբ ե պարապում: Նա հայտնեց ջոկատին, նրա ասածն ստուգեցին և տեսան, վոր իսկապես նրա հայրը այդպիսի հանցանք ե կատարում:

« Սպովի ուայոնի Պեշկովո ստանիցայում պիոներ Վոլկով Գրիշան, պահակատեղում կանգնած, այսպիսի ուշադրությամբ դիտում եր դաշտային աշխատանքներից վերադարձող կոլլոզնիկուհիներին, վոր նույն իսկ մի անդամ իր մոր պարկը բաց արագ նայելու:

Սալսկի ՄՏ կայանի «Կուչերգա» կոլլոզում «հեծելացորայիններ» Զելենկո Ալյոշան և Լոմենադո Միտյան նկատեցին սպեկուլյանտ Գոնչարովային հասկերը խուզելիս: Վերջինս ձգեց ու փախափ: Պիոներները վագեցին նրա հետևից: Մոտենալով, նրանք ստիպեցին նրան կանգնել:

— Սիրելի բալաներս, — քննեց նա, — յես ձեզ կտամ 5 ըրուբլի, միայն թե բաց թողեք: Բայց նրանք կաշառք չվերցրին և գողին տարան այստեղ, ուր վոր հարկավոր եր:

Միայն ներկայումս կարող են այսպիսի յերեխաներ գաստիարակվել: Նրանց որինակին պետք ե հետեւ վեն նաև հասակավոր կոլլոզնիկները: Յերբ խնդիրը վերաբերվում ե կոլլոզային բարիքի պահպանման, առաջ չպետք ե վոչ վոքի խնայել, լինի դա հայրը կամ յեղբայրը, յեթե նա գողանում ե բերքը, քանդում ե կոլլոզի հիմքը, վիճեցնում ե ունեվոր կյանքը: Զեվսովի, յեթե մենք միանդամից արմատախիլ չանենք գողությունը, չընենք հափշտակություն և գողություն կազմակերպողներին, նրանց հանդեպ մեղմ վարվենք — զրանով մենք անազին վսաս կհասցնենք թե մեզ և թե պետությանը:

Պիոներները և կոլխոզային յերեխաները գողերից խելել են հազարավոր ցենտներ հացահատիկ։ Նույն-քան ել նրանք դաշտերից հասկեր են հավաքել։ Կոռուստների դեմ պայքարելու նրանց այնպէս եր հետաքրքրում, վոր նրանք, հավաքելով հասկերը, հետեւ վում եյին նաև կալմելու ժամանակ, վորպեսզի հավում եյին նաև կալմելու ժամանակ, վորպեսզի հնձելիս չընցահատիկը հարդի մեջ չմնա, վորպեսզի հնձելիս չընցահատիկը հարդի մեջ չմնա, վորպեսզի հրդեհ չառաջանա և ձած տեղեր չմնան, վորպեսզի հրդեհ չառաջանա և այլն։

Մալուոսիյսկի ՄՏ կայանի Լեվանդովսկու անվան կոլխոզում միան յերկու որվա ընթացքում յերեխաները հասկերի մեջ հավաքեցին 39 կիլոդրամ, իսկ «Կրասնայա Մոսկվա» կոմունայում — 52 կիլոդրամ։ Այտեղ հասկերը հավաքվում եյին պիոներների և կողմողային յերեխաների ամբողջ ողակներով, վորոնք ապահովված եյին պայուսակներով։

Նեղամայեկվսկի ՄՏկ քաղբաժնի պետի աղջիկը, դեկավարելով պիոներներին, այսպես սերտորեն կազմակերպեց յերեխաներին, վոր մի որվա ընթացքում առանձին ջոկատները հավաքում եյին մինչև 75 խուրճ հասկի։ Զոկատներից մեկը մի ամսում հավաքեց 3 տոնն հացահատիկ։ Մի անգամ յերեխաները կազմակերպեացահատիկ։ Մի անգամ յերեխաները կազմակերպեացին հացի մի ամբողջ դումակ և ուղարկեցին ելեվատոր։

Այսպես, մոտավոր հաշվով, յերեխաները, հավաքելով հասկերը, յերկրամասում հավաքեցին ավելի քան 300.000 փութ հացահատիկ։

Ահա թե ինչու այնքան կարևոր ե ողտագործել անցյալ տարվա փորձը և սոցիալիստական բերքի համար մղվող մասսայական պայքարի ձևերն ու մեթոդները։

Այժմ մեր յերկրամասում չկա վոչ մի ՄՏ կայան,

վորն իր գործունեյության ռայոնում չունենա այսպիսի յերեխաներ։ Այսպիսի յերեխաներ կան նաև սովորողներում։ Սովորողների յերեխաները նույնպես կազմակերպվել են քաղբաժնների կողմից բերքը պահպանելու համար։ Յերեխաներին բացատրված եր, վոր սովորողներում ևս գողերը հավաքակում են հացահատիկը։ Այստեղ նույնիսկ ավելի հեշտ ե գողանալ, քանի վոր դաշտերն ավելի ընդարձակ են, իսկ պահպանները՝ քիչ։

Իսկ առաջին անգամ սովորողները պետք ե հացը հանձնեն պետության, չիտողներով վոր նա փչանա շտեմարաններում։ Հետեւաբար հարկավոր ե ավելի ուշադրությամբ պահպանել այն։ Անցյալ տարվա բերքահավաքին այստեղ նույնպես յերեխաներից շատերն աչքի ընկան իրենց ճարպիկ գործունեյությամբ։ Որինակի համար, Ստալինի անվան սովորողի «հեծելազորային» Բողդանով Կոլյան դաշտում բռնեց նույն իսկ իր տատիկին հասկերը գողանալիս։ Զնայած փաղաքշանքներին և Շատատիկի հեքյաթներին, այնուամենայնիվ Կույան իր ընկերոջ Յեմիլյանով Շուրայի հետ, նրան միւցիա տարափ։

Պիոներների այսպիսի ազնիվ աշխատանքը ներկայումս արդեն ընդհանուր յերևույթ ե դարձել և խոշոր նշանակություն ունի արտադրության մեջ նրան մասնակցելու տեսակետից, ինչպես նաև վոչ միայն հասկավորների, այլև ծնողների վրա դաստիրակշական աղդեցություն թողնելու տեսակետից։

Յերեխաները շատ լավ են հասկացել սոցիալիստական սեփականության անձեռմիտելիության նշանակությունը։ Յեկ դարերով մարդկանց գիտակցության մեջ դրոշմված կապիտալիզմի մնացրդները նըրանց կողմից վերացվում են առորյա կյանքում։ Այս-

պիտով ուղեմն, յերկրորդ հնդամյակի խնդիրներից մեկը՝ մարդկանց վերադաստիարակությունը՝ իրագործվում է, շնորհիվ յերեխաների ազնիվ վերաբերմունքի դեպի կոլխոզային բարիքը և ծնողների վրա թողած ազդեցության: Յերեխաների նվիրվածությունը կոլխոզային գործին, ուժեղ աղջեցություն և թողնում նաև հասակավոր կոլխոզնիների վրա: Այդ նվիրվածությունն ոգնում է մերկացնելու կուլտակային ամեն տեսակի մեքենայությունները, նպաստում և աշխատանքային կարգապահության ամրացմանը: Այսպիսի առողջ գաստիարակչական աշխատանքը, վորը հիմնված և յերեխաների շահերի և նրանց մոտիկ ձևերի և մեթոդների վրա, ոոր աստիճանի վրա բարձրացրեց յերեխաների կոմունիստական շարժումը գյուղում և ստիպեց հայրերին, մայրերին, յեղայրներին և քույրերին սոցիալիստականորեն վերաբերվել հանրային սեփականությանը և ավելի լավ պայքարել ունեոր կյանքի համար:

ԱՎԵԼԻ ԼԱՎ ՊԱՀՊԱՆԵԼ ԿՈԼԽՈԶԱՅԻՆ ԲԱՐԻՔԸ

Ինչպես մենք տեսնում ենք, բերքի պահպանումը չի սահմանափակվում միայն գողության գեմ մղվող պայքարով: Կոլխոզային բարիքը պետք է պահպանել բոլոր միջոցներով ու ձևերով: Չպետք է մոռանալ նաև կորուսաների գեմ, բերքահավաքի, կալսի հացահատիկը փոխազրելու և պահելու ժամանակ տեղի ունեցող անտնտեսվարության գեմ պայքարելու մասին: Հարկավոր է համատորեն պայքարել արտադրանքի նորմաները կատարելու և գերակատարելու, բանվորական որը խուցնելու համար: Չպետք է մոռանալ հատիկավորսիների մասին, ավելի լավ ոգտագործել պար-

կերը, արկղերը, ժամանակին հականեխել շտեմարան-ները և այլն:

Կոլխոզային յերեխաներն այս ասպարիզում ևս հետ չեյին մնում: Նրանք ստուգում եյին բոլոր աշխատանքները, թափանցում եյին կոլխոզային արտադրության խորքերը, մերկացնում եյին անփույթ կողխողնիկներին և յերևան հանում բոլոր տեսակի անկարգությունները:

Այսպես, որինակ, «կրամնիյ պրոլետարիյ» կոմունայում (Սլյավյանսկի ռայոն) «հեծելազորայիններ» Գորելովը և Սիդորինկոն, մի անգամ, տեսնելով հնձող Գորոխի վատ աշխատանքը, ոգնեցին նրան գերանդին կարգի գցելու գործում և հետեւցին, մինչև վոր գերանդին սկսեց լավ աշխատել:

Նույն ուայնի «Պոպեղա» կոլխոզում «հեծելազորային» կաբակ Միշայի պահակախումբը, քննելով բարդերը, յերևան բարդերի մեջ առքությունից փթող հասկեր: Յերեխաները բրիգադիրին հայտնեցին և նա միջոցներ ձեռք առավ:

Բարդերին հետեւում եյին նաև նույն ուայնի Իվանովսկի ՄՏԿ Ստալինի անվան կոլխոզի յերեխաները, և յեթե նկատեյին, վոր բարդողները վատ են աշխատում — նրանց նկատողություն եյին անում և նրանք բոլոր եյին պակասությունները: Յերեխաներն ուշադրություն եյին դարձնում նաև կոմբայնների վրա: Սլավյանսկի ուայնի «Պոպեղա» կոլխոզում հսկիչներ՝ Զարբուրունինին և կյուտովը մի անգամ նկատեցին, վոր Զարբուրունինի մոտ հացահատիկը թափված է հարդի մեջ: Այդ մասին հայտնեցին բրիգադիրին, և վերջինս միջոցներ ձեռք առավ, վորպեսզի կոմբայնները կարգին աշխատեն:

Իսկ կուշակսկի ուայնի Շահյանգարտի անվան ՄՏ

կայանի «Պուտ խլեբոռորա» կոլխոզում կալինին վասոյան նույն իսկ կանխեց հրդեհը 50 հեկտար տարածության վրա և վրկեց ցանքսը:

Առանձին ուշաղորությամբ և աչալլջությամբ պետք է հետեւ բարդ մեքենաներին: Հասարակական սեփականության վասարաբությունը և հավատակությունը միայն հասկերը խողելով և հացահատիկը գողանալով չել վերջանում: Կան նաև բերքահավաքի մեքենաների սխալ ոգտագործման և փչացման շատ նույր ձևեր:

Ահա թե ինչ ե ասված մի այսպիսի դեպքի մասին Յերկրային հողվարչության հրամանում 1933 թ. հուլիսին.

— Ֆաստովեցկի ՄՏ կայանի Ստալինի անվան կոլխոզի լավագույն հարվածային և գարնանացանի ժամանակ որինակելի հարվածային աշխատանք կատարելու համար մի քանի անգամ պարզաբանված թմբկավար ընկ. Տրուֆանովը, հուլիսի 26-ի գիշերը, խուրձերը կալսիչի թմբուկին տալով, լսեց, թե ինչպես մի ինչ վոր բան, իր մոտից սահելով զբնոցով ընկալ թմբուկի մեջ:

Կանգնեցնելով կալսիչը, ընկ. Տրուֆանովը թմբուկի միջից դուրս հանեց յերկու յերկաթյա կեռեր, վորոնք քիչ եր մնացել ջարդեյին և կոտրեյին դեկերը:

Մի փոքր անց (յերեկոյան ժամը 10-ին) ընկ. Տրուֆանովին փոխարինող հարվածային-թմբկավար կարմիր պարագան ընկ. Դուրճեվով զգաց, թե ինչպես թմբուկի մեջ թուավ մի ինչ վոր ծանր և յերկար բան:

Իր կյանքը վտանգի յենթարկելով, ընկ. Դուրճեվով նետեց թմբուկի մեջ և այստեղից դժվարությամբ դուրս քաշեց մեկուկես մետր յերկարություն ունեղող ձող ձող դրանով ընկ. Դուրճեվը կանխեց կալսիչի

կոտրվելը և շարքից դուրս գալը՝ կալսի և հացահանձնման այդպիսի լարված ժամանակ:

Սոցիալիստական սեփականությունը պահպանելու ասպարիզում հայտնաբերած խորը գիտակցության, հացահանձումը վիճեցնելու նպատակով կուլակային վնասարարության ամեն տեսակ հայտնաբերութերի դեմ բոլշևիկորեն և անվախ կերպով պայքարելու համար, հարվածային թմբկավարներ (գուբարի) ընկ. Դուրճեվը պարզեատրվեց հորթով, զգեստով և մի զույգ կոշիկով, իսկ ընկ. Տրուֆանովը պարզեատրվեց զգեստով, յերկու խողի ձագով և մի զույգ կոշիկով:

Ումն եր պետք այնպիսի վայրենի վարմունք, ինչպիսին ե թմբուկի մեջ յերկաթյա կեռ կամ ձող գցելը: Պարզ ե, վոր դա զասակարգային թշնամիների արարմունքն եր:

ԹՈՒՅԼ ԶԵԱԼ ՊԱՀԱԿԱԽՄԲԵՐՈՒՄ ԴԱՏԱՐԿԱՊՈՐՏ-ՆԵՐԻՆ ՅԵՎ ԱՆԿԱՐԱՋԱՑՆԵՐԻՆ

Զնայած կոլխոզային տնտեսությունը քանդելու նպատակով դասակարգային թշնամու այս բոլոր ակընհայտ փորձերին, այնուամենայնիվ դեռ կան շատ կոլխոզնիկներ, վորոնք մոռանում են հասարակական (սոցիալիստական) սեփականության պահպանման ասպարիզում իրենց ունեցած խնդիրները: Դեռ կան այնպիսի կոլխոզնիկներ, վորոնք կուլակային արարմունքների մասին լուսում են: Հենց զրանով նրանք աշակցում են թշնամուն և փաստորեն դառնում են նրա գործակիցները: Այն ժամանակ, յերբ կոլխոզային պահպանների վրա զրվում ե այդ ասիճան պատասխանատու և պատվագոր ինդիր, զրատիճան պատասխանատու և պատվագոր ինդիր, զրատիճան պետք ե ջոկվեն ստուգված, ազնիվ և հավասար պետք ե ջոկվեն ստուգված:

տարիմ կադրեր, իսկ շատ տեղերում մարդկանց ընտ-
ըելու գործում վճռական միջոցներ չեյին կիրառում։
Այս թե ինչու անցյալ ամռանը հայտնաբերվեցին պա-
հակախմբերի աղտոտվածության բազմաթիվ դեպքեր։

Դոնդուկովսկու «Վելիկիյ պուտ» № 1 կոլլոգում
(Մայկոպի ույոն) այսպես ընտրեցին պահակը. կար-
գադրություն ստանալով նշանակել համապատասխան
գաղութիւն բրիգի սկսեցին ջոկել նրանց, վո-
րոնցից ցանկանում եյին ազատվել — դատարկապորտ-
ներից, թափառաշըջիկներից և այլն։ Այսպես, № 1 բրի-
գադրում պահապան ելին նշանակել գող և թափառա-
շըջիկ Սիկինը, 4-րդ բրիգադում — թափառաշըջիկ
շըջիկ Սիկինը, 4-րդ բրիգադում — թափառաշըջիկ
կուշերենկոն։ Հենց վոր մթնում եր, այս «պահապան-
ները» պառկում եյին քնելու և նրանց հսկիչ աշտա-
րակների վրա չես տեսնի։

Հյուսիսային ույոնի Կալինինի անվան կոլլոգում
ձիավոր պահապան նշանակեցին հարկադիր աշխա-
տանքի դատապարտված Սորովին։ Կովայումի անվան
կոլլոգում, հենց սույն ույոնում, պահապան նշանա-
կեցին նախկին սպիտակգվարդիական Սինիցկուն, գըն-
դակահարված դահիճ Գրուշկոյի վորդուն և 1 տարվա
հարկադիր աշխատանքի դատապարտված Կորկոդին։
Մայկոպի ույոնի Գիտակինսկայա ստանիցայի Բուդ-
յոնսովի անվան կոլլոգում ամբարի վերակացու նշա-
նակեցին գող և հարբեցող Խարիտոնովին։

Միթե կարելի յե այսպիսի մարդկանց վստահ-
նալ կոլլոգային սեփականությունը պահապան կարող եյին
գործը. Այսպիսի մարդկանց պահապան կարող եյին
նշանակել միայն նրանք, ովքեր չեն ցանկանում հաս-
կանալ և կենսագործել կոլլոգային բարիքը պահապա-
կանալ և կենսագործել կոլլոգային բարիքը պահապա-
կանալ միջոցառումները։

Բերքի պահպանումը կազմակերպելու հանդեպ
ցույց տրվող այսպիսի խայտառակ վերաբերմունքը
կարող եր առաջնամալ միայն նրա համար, վոր մի
քանի կուտակացական և կոմյերիտական կազմակերպու-
թյուններ, ինչպես նաև գյուղխորհուրդներ բարեհո-
գություն եյին անում և մատների արանքով եյին նա-
յում մարդկանց ընտրության վրա։ Նրանք մոռացել
են կենինի խոսքերը։

— Ստուգել մարդկանց և ստուգել գործի փաս-
տական կատարումը — սրանում, դարձյալ սրանում,
միայն սրանում և աշխատանքի ամբողջ բաղաքակա-
նության մեխը։

ԲՈԼԾԵՎԻԿՈՐԵՆ ԿԱՏԱՐԵԼ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ 17-ՐԴ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻ ՎՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

Մենք ամրացնում ենք մեր կոլլոգները, ստեղծում
ենք սննոր կյանք այն ժամանակը, յերբ արտասահ-
մանյան յերկրներում համաշխարհային հափշտակիչ-
ները և կողոպտիչները, ֆաշիստները և նրանց արքան-
յակները մեզ վրա հարձակում են պատրաստում։

Միջազգային բուրժուազիան ծանր ճգնաժամից
դուրս գալու յելք չունի։ Կապիտալիստներն այժմ
ճգնաժամի ամբողջ ծանրությունը դնում են ճնշված
բանվորների, չքավոր գյուղացիների և գաղութային
յերկրների աշխատավորների վզին։ Սակայն բանվոր-
ները համառ գիւղըրություն են ցույց տալիս։ Սուայժմ
«Ժողովրդական մասսաները դեռ չեն հասել այն տարի-
ձանին, վորպեսզի գրոհեն կապիտալիզմի վրա, բայց
վոր գրոհի գաղափարը հասունանում և մասսաների
գիտակցության մեջ — դրանում հազիվ թե կասկած
կարող ել լինել» (Մտալին)։ Կապիտալիստական յեր-
կարող ել լինել» (Մտալին)։

կրներում տեղի ունեցող ապստամբությունները, գործադրությունները, փողոցային ցույցերը խոսում են այն մասին, վոր պրոլետարները միանգամայն վճռել են հարմար բոպեյին ջարդել իրենց ստրկացնողների մեջքը:

Միևնույն ժամանակ արտասահմանյան պրոլետարիատը մեծ հույսերով հետևում է մեր հաջողություններին: Նա գիտե, վոր մենք միջազգային պրոլետարիատի հարվածային բրիգադն ենք, ունենք պաշտպանության ժամանակակից բոլոր միջոցները և անհաղթելի Կարմիր բանակը և կարող ենք պաշտպանել բանվորների և կոլխոզնիկների խաղաղ աշխատանքը: Արտասահմանյան բանվորները հավատացած են այն բանում, վոր մենք յերկրորդ հնգամյակում մեքենայացնում ենք ամբողջ գյուղատնտեսությունը և վոր բոլոր կոլխոզնիկներն ունենոր կդառնան: Արտասահմանյան բանվորները գիտեն, թե ինչպես ամբողջ յերկիրն իրականացնում ե 17-րդ կուսհամագումարի վորոշումները, ԽՍՀՄ են ուղարկում իրենց պատգամավորներին, վորպեսզի նրանք ուսումնասիրեն սոցիալիզմի համար պայքարելու մեր վորձը: Դրա համար ել մենք մեր աշխատանքով պետք ե արդարացնենք հարվածային բրիգադի պատվավոր կոչումը, ավելի լավ պետք ե աշխատենք, ավելի աշակուրջ կերպով պետք ե պահպանենք հասարակական սեփականությունը և պայքարենք սոցիալիզմի վերջնական հաղթանակի համար մեր յերկրում և դրանով հենց կապիտալիստական լծից աշխատավորներին մյուս յերկրներում ազատագրելու համար:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0209236

ԳԻՆԸ
Цена 40 ԿՈՊ.
Կոպ.

225524/35-
ՁԱՅՆ

На армянском языке

А. ТЕРСКИЙ

НА ОХРАНУ
СОЦИАЛИСТИЧЕСКОГО
УРОЖАЯ

АЗОВО-ЧЕРНОМОРСКОЕ КРАЕВОЕ КНИГОИЗДАТЕЛЬСТВО

ԳՐԱՎՈՐԱՆՑ

ՈՂՈՏՈՎ-ԴՈՒ ՄՈՍԿՈՎԻԿԱՑ ՓՈԼ. № 53
ԳՐԱՎԵՏՐՈՒ (ԿԱՐԳՈՑԵՏՐՈՒ)